SK

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

2020

Audit EÚ v skratke

Predstavujeme výročné správy Európskeho dvora audítorov za rok 2020

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1
Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx
Webová stránka: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete.
Sú dostupné cez server Európa (http://europa.eu).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2021

Print	ISBN 978-92-847-6782-3	doi:10.2865/887867	QJ-02-21-962-SK-C
PDF	ISBN 978-92-847-6760-1	doi:10.2865/225428	QJ-02-21-962-SK-N
HTML	ISBN 978-92-847-6733-5	doi:10.2865/621468	QJ-02-21-962-SK-Q

Printed in Luxembourg

SK

2020

Audit EÚ v skratke

Predstavujeme výročné správy Európskeho dvora audítorov za rok 2020

Obsah

Predslov predsedu 4

Celkové výsledky 6

Hlavné zistenia 6

Čo sme kontrolovali 7

Rozpočet EÚ za rok 2020 v číslach 7

Odkiaľ pochádzajú peniaze? 8

Ako sa peniaze vynakladajú? 8

Naše vyhlásenie o vierohodnosti rozpočtu EÚ 8

Čo sme zistili 10

Účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz 10

Príjmy za rok 2020 sú zákonné a správne 10

Chybovosť vo výdavkoch za rok 2020 je významná a rozšírená 10

Bližší pohľad na naše výsledky 16

Rozpočtové a finančné riadenie 16

Príjmy 23

Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť 26

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť 30

Prírodné zdroje 34

Bezpečnosť a občianstvo 38

Globálna Európa 41

Administratíva 45

Európske rozvojové fondy 48

Základné informácie 52

Predslov predsedu

Naša výročná správa za rozpočtový rok 2020, posledná v období rokov 2014 – 2020, sa dokončovala v čase, ktorý je pre EÚ a jej členské štáty veľmi náročný. Ako externý audítor Európskej únie robíme všetko pre to, aby sme boli i napriek operačným problémom vyplývajúcim z vypuknutia pandémie ochorenia COVID-19 naďalej schopní poskytovať účinnú verejnú audítorskú službu v EÚ.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sme dospeli k záveru, že účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz o finančnej situácii EÚ. Vyjadrujeme výrok bez výhrad k spoľahlivosti účtovnej závierky Európskej únie za rok 2020. Príjmy za rok 2020 boli zákonné a správne a neobsahovali významné chyby.

Za rok 2020 odhadujeme celkovú chybovosť v kontrolovaných výdavkoch na 2,7 % (2019: 2,7 %).

Pokiaľ ide o významné oblasti výdavkov EÚ, pre ktoré poskytujeme špecifické hodnotenie, je chybovosť významná v oblasti „Súdržnosť“ a „Konkurencieschopnosť“. Odhadovaná chybovosť v oblasti „Prírodné zdroje“ je blízko prahu významnosti (2 %), pričom z našich výsledkov vyplýva, že chybovosť nebola významná v prípade priamych platieb, ktoré predstavujú 69 % výdavkov v rámci tohto okruhu VFR, a že bola ako celok významná vo výdavkových oblastiach, ktoré sme označili ako oblasti s vyšším rizikom (rozvoj vidieka, trhové opatrenia, rybárstvo, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy). Chybovosť je pod prahom významnosti v oblasti „Administratíva“.

Už niekoľko rokov kontrolujeme príjmy a výdavky EÚ rozlišovaním medzi tými rozpočtovými oblasťami, v ktorých považujeme riziká pre zákonnosť a správnosť za vysoké, a tými, v ktorých ich považujeme za nízke. Vzhľadom na spôsob zostavovania a vývoja rozpočtu EÚ sa podiel vysokorizikových výdavkov v kontrolovanom súbore v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi ďalej zvýšil a predstavuje približne 59 % nášho kontrolovaného súboru v roku 2020 (2019: 53 %). Chybovosť v tomto type výdavkov odhadujeme na 4,0 % (2019: 4,9 %). Na tomto základe vydávame záporný výrok k výdavkom.

Odhadovaná chybovosť výdavkov s nízkym rizikom (ktoré tvorili zvyšných 41 % (2019: 47 %)) nášho kontrolovaného súboru bola pod prahom významnosti 2 %.

EÚ vynaloží oveľa viac prostriedkov než v predchádzajúcom programovom období. Únia bude môcť počas nasledujúcich siedmich rokov vynaložiť 1,8 bil. EUR vrátane 750 mld. EUR na nástroj obnovy, iniciatívu „Next Generation EU“ ako reakciu EÚ na krízu spôsobenú ochorením COVID-19, a to nad rámec revidovaného VFR na roky 2021 – 2027 v hodnote 1,1 bil. EUR. 27 členských štátov súhlasilo s tým, že tento program obnovy bude čiastočne financovaný prostredníctvom emisie verejného dlhu. Tieto rozhodnutia teda predstavujú skutočný historický posun vo financiách EÚ.

Riadenie financií EÚ správnym a účinným spôsobom tak bude ešte dôležitejšie. To znamená zvýšenú zodpovednosť pre Komisiu, ako aj členské štáty, ale aj pre nás na Európskom dvore audítorov.

V tomto kontexte sme vypracovali novú stratégiu na obdobie 2021 – 2025. V januári 2021 sme sa dohodli na troch strategických cieľoch, ktorými sa bude riadiť naše úsilie v oblasti auditu financií EÚ v nadchádzajúcich rokoch, a to najmä na poskytnutie silnej miery istoty z auditu v náročnom a meniacom sa prostredí. V nasledujúcich rokoch budeme preto naďalej aktívne prispievať k zodpovednosti a transparentnosti všetkých foriem financií EÚ vrátane nástroja „Next Generation EU“.

Klaus-Heiner LEHNE
predseda Európskeho dvora audítorov

6

Celkové výsledky

Hlavné zistenia

Zhrnutie vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2020

Vyjadrujeme výrok bez výhrad k spoľahlivosti účtovnej závierky Európskej únie za rok 2020.

Príjmy za rok 2020 boli zákonné a správne a neobsahovali významné chyby.

Naše stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov za rozpočtový rok 2020 je záporné.

- Celkovo bola **odhadovaná chybovosť vo výdavkoch** z rozpočtu EÚ na rok 2020 významná a zostala na úrovni **2,7 %** (2019: 2,7 %).

- V prípade **výdavkov s vysokým rizikom** (najmä na základe preplatenia nákladov), pri ktorých príjemcovia pri predkladaní žiadostí o preplatenie nákladov často musia dodržiavať zložité pravidlá, odhadujeme chybovosť na 4,0 % (2019: 4,9 %). Podiel výdavkov s vysokým rizikom sa v našom kontrolovanom súbore ešte zvýšil, najmä v dôsledku ďalšieho nárastu výdavkov v oblasti súdržnosti (20 mld. EUR) a bol značný na úrovni 59 % (2019: 53 %). Podobne ako v roku 2019 je chybovosť rozšírená a opäť vydávame **záporné stanovisko k výdavkom**.

- V siedmom a poslednom roku viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2014 – 2020 nesplatené záväzky naďalej rástli a do konca roka 2020 dosiahli výšku 303,2 mld. EUR. Členské štáty **naďalej čerpajú európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) pomalšie, ako sa plánovalo**. Z celkovej sumy viazaných finančných prostriedkov EŠIF zostáva vyčerpať 45 % (209 mld. EUR).

- **Pandémia COVID-19** bude mať výrazný vplyv na objem finančných prostriedkov, ktoré EÚ vynaloží v budúcich rokoch. Na obdobie 2021 – 2027 sa kombinované finančné prostriedky z nástroja NGEU a VFR takmer zdvojnásobia v porovnaní s obdobím predchádzajúceho VFR a dosiahnu výšku 1 824 mld. EUR. Zistili sme riziká a výzvy súvisiace s vykonávaním a správnym finančným riadením týchto finančných prostriedkov.

- Všetky **prípady podozrenia z podvodu**, ktoré zistíme pri audite, ohlasujeme Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF). V roku 2020 bolo šesť takýchto prípadov (2019: deväť).

Úplné znenie našej výročnej správy o rozpočte EÚ za rok 2020 a výročnej správy o činnostiach financovaných z 8., 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu sa nachádza na našom ***webovom sídle*** *(eca.europa.eu).*

Čo sme kontrolovali

Rozpočet EÚ za rok 2020 v číslach

Európsky parlament a Rada schvaľujú ročný rozpočet EÚ v rámci dlhodobého rozpočtu dohodnutého na obdobie niekoľkých rokov (známy ako *viacročný finančný rámec* alebo VFR). Náš audit v roku 2020 sa týkal posledného roka obdobia, ktoré sa začalo v roku 2014 a prebiehalo do roku 2020, hoci sumy sa budú naďalej vyplácať.

Konečnú zodpovednosť za riadne plnenie rozpočtu nesie Komisia. V roku 2020 dosiahli výdavky celkovú výšku 173,3 mld. EUR, čo zodpovedá 1,1 % kombinovaného hrubého národného dôchodku (HND) EÚ-27 a Spojeného kráľovstva.

Odkiaľ pochádzajú peniaze?

Celkové príjmy v roku 2020 predstavoval 174,3 mld. EUR. Rozpočet EÚ je financovaný z rôznych zdrojov. Najväčší podiel (123 mld. EUR) tvoria platby členských štátov v pomere, ktorý zodpovedá ich HND. Medzi ďalšie zdroje patria clá (19,9 mld. EUR), príspevok na základe dane z pridanej hodnoty vybraný v členských štátoch (17,2 mld. EUR) a príspevky a náhrady v rámci dohôd a programov Európskej únie (8,2 mld. EUR).

Ako sa peniaze vynakladajú?

Rozpočet EÚ sa vynakladá na rôzne oblasti, napr.:

- podpora hospodárskeho rozvoja štrukturálne slabších regiónov,
- podpora inovácií a výskumu,
- projekty v oblasti dopravnej infraštruktúry,
- odborná príprava pre nezamestnaných,
- poľnohospodárstvo a podpora biodiverzity,
- boj proti zmene klímy,
- riadenie hraníc,
- pomoc pre susedné a rozvojové krajiny.

Približne dve tretiny rozpočtu sa vynakladajú v rámci „zdieľaného riadenia“. Zatiaľ čo za tento spôsob plnenia rozpočtu nesie konečnú zodpovednosť Komisia, členské štáty rozdeľujú finančné prostriedky, vyberajú projekty a riadia výdavky EÚ. Ide napríklad o „Prírodné zdroje“ a „Súdržnosť“.

Naše vyhlásenie o vierohodnosti rozpočtu EÚ

Každoročne kontrolujeme príjmy a výdavky EÚ a skúmame, či je ročná účtovná závierka spoľahlivá a či sú príslušné príjmové a výdavkové transakcie v súlade s pravidlami na úrovni EÚ a členských štátov.

Táto práca tvorí základ pre naše vyhlásenie o vierohodnosti, ktoré predkladáme Európskemu parlamentu a Rade v súlade s článkom 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Výdavky preskúmavame v momente, keď koneční príjemcovia finančných prostriedkov EÚ zrealizovali činnosti alebo keď im vznikli náklady, a keď Komisia tieto výdavky schváli. V praxi to znamená, že v našom celkovom súbore transakcií sú priebežné a záverečné platby. Zálohy vyplatené v roku 2020 sme neskúmali, pokiaľ neboli v priebehu roka aj zúčtované.

Cestovné obmedzenia pre pandémiu ochorenia COVID-19 nám takmer vo všetkých prípadoch zabránili vo vykonaní kontrol na mieste. Väčšinu svojej práce sme preto vykonali prostredníctvom administratívnych kontrol a rozhovorov s kontrolovanými subjektmi na diaľku. Hoci nevykonanie kontrol na mieste môže zvýšiť detekčné riziko, dôkazy, ktoré sme získali od kontrolovaných subjektov, nám umožnili našu prácu dokončiť a dospieť k záverom.

Súbor kontrolovaný v rámci nášho auditu za rok 2020 predstavoval 147,8 mld. EUR (pozri *ilustráciu 1*).

Ilustrácia 1 – Výdavky kontrolované v roku 2020

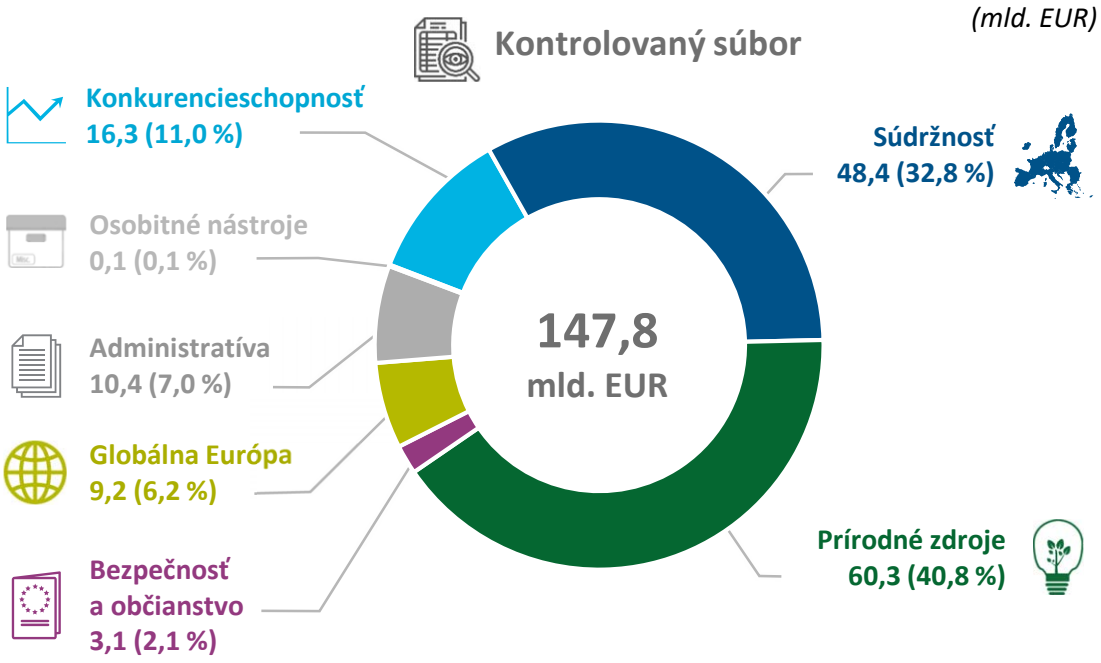

Najväčšiu časť nášho celkového kontrolovaného súboru tvoril tento rok okruh „Prírodné zdroje“ (40,8 %), po ktorom nasledovali okruhy „Súdržnosť“ (32,8 %) a „Konkurencieschopnosť“ (11,0 %).

Viac informácií o našom audítorskom prístupe nájdete v kapitole *Základné informácie*.

Čo sme zistili

Účtovná závierka EÚ poskytuje pravdivý a verný obraz

Účtovná závierka EÚ za rok 2020 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančné výsledky EÚ a jej aktíva a pasíva na konci roka v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi pre verejný sektor.

K spoľahlivosti účtovnej závierky môžeme preto tak ako každý rok od roku 2007 vyjadriť výrok bez výhrad.

Súvaha EÚ zahŕňa záväzok týkajúci sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov, ktorý bol na konci roku 2020 vo výške 116 mld. EUR. Ďalšie zvýšenie tohto odhadu je spôsobené najmä znížením nominálnej diskontnej sadzby, ktorá odráža zníženie globálnych úrokových sadzieb.

Spojené kráľovstvo prestalo byť 1. februára 2020 členským štátom EÚ. Z účtovnej závierky EÚ vyplynula k 31. decembru 2020 čistá splatná pohľadávka voči Spojenému kráľovstvu vo výške 47,5 mld. EUR na základe vzájomných záväzkov vymedzených v dohode o vystúpení.

Príjmy za rok 2020 sú zákonné a správne

Dospeli sme k záveru, že v príjmoch sa nevyskytujú významné chyby.

Chybovosť vo výdavkoch za rok 2020 je významná a rozšírená

Chybovosť vo výdavkoch ako celku odhadujeme v rozmedzí od 1,8 % do 3,6 %. Stredná hodnota tohto rozmedzia, tzv. najpravdepodobnejšia chybovosť, je rovnako ako v minulom roku 2,7 % (pozri ***ilustráciu 2***).

Ilustrácia 2 – Odhadovaná chybovosť za rozpočet EÚ ako celok (2016 – 2020)

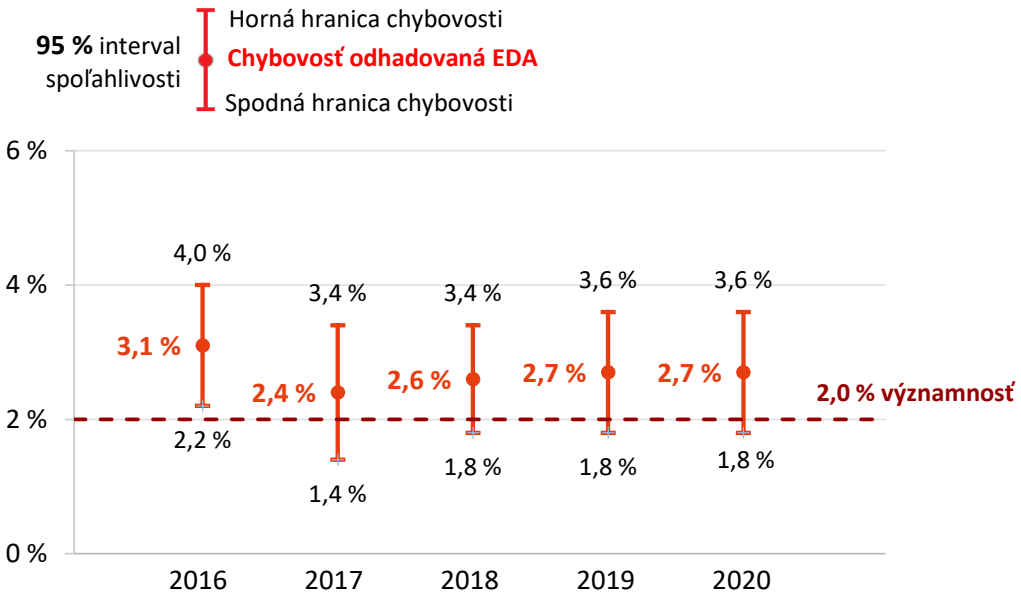

Chybu vymedzujeme ako sumu finančných prostriedkov, ktorá sa nemala z rozpočtu EÚ vyplatiť. Chyby vznikajú, keď sa finančné prostriedky nevyužijú v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ a teda nie sú v súlade buď s tým, čo Rada a Európsky parlament plánovali dosiahnuť prostredníctvom príslušných právnych predpisov EÚ, alebo s konkrétnymi vnútroštátnymi pravidlami v členských štátoch.

12

Viac než polovica nášho kontrolovaného súboru je opäť ovplyvnená významnými chybami

V roku 2020 sme opäť zistili, že spôsob úhrady výdavkov mal vplyv na riziko chýb. V tejto súvislosti rozlišujeme medzi platbami na základe nárokov a úhradou nákladov (pozri rámček nižšie).

Čo sú platby na základe nárokov a platby v súvislosti s preplácaním nákladov?

Výdavky EÚ sa vyznačujú dvomi typmi výdavkov, s ktorými sú spojené rozdielne formy rizika:

— platby na základe nárokov, pri ktorých musia prijímatelia splniť určité (menej komplexné) podmienky: ide o štipendiá pre študentov a výskumných pracovníkov (v okruhu „Konkurencieschopnosť“), priamu pomoc pre poľnohospodárov („Prírodné zdroje“) a mzdy a dôchodky zamestnancov EÚ („Administratíva“),

— preplatenie nákladov, pri ktorom EÚ uhrádza oprávnené náklady na oprávnené činnosti (na ktoré sa vzťahujú komplexnejšie pravidlá): ide o výskumné projekty (v okruhu „Konkurencieschopnosť“), investície do regionálneho rozvoja a rozvoja vidieka („Súdržnosť“ a „Prírodné zdroje“) a projekty rozvojovej pomoci („Globálna Európa“).

Najčastejšie chyby, ktoré sme zistili vo výdavkoch s vysokým rizikom, boli:

- neoprávnené projekty a výdavky, ako aj porušenia pravidiel vnútorného trhu (najmä nedodržanie pravidiel verejného obstarávania) v oblasti „Súdržnosť“,
- neoprávnené náklady, administratívne chyby a chýbajúce základné podporné dokumenty v oblasti rozvoja vidieka, trhových opatrení, životného prostredia, opatrení v oblasti klímy a výdavkov na rybárstvo, ktoré spolu tvoria približne 31 % celkových výdavkov v oblasti „Prírodné zdroje“,
- neoprávnené náklady, najmä priame náklady na zamestnancov a priame iné náklady, vo výdavkoch na výskum (Horizont 2020 a 7. RP), ktoré predstavujú približne 57 % celkových výdavkov v oblasti „Konkurencieschopnosť“,
- chýbajúce podporné dokumenty, nedodržiavanie pravidiel verejného obstarávania, ako aj náklady, ktoré nevznikli, a neoprávnené náklady v oblasti „Globálna Európa“.

V roku 2020 sa výdavky s vysokým rizikom ďalej zvýšili v porovnaní s predchádzajúcimi štyrmi rokmi a jednoznačne tvoria väčšinu nášho kontrolovaného súboru, a predstavujú približne 59 % z neho (2019: 53 %). Zvýšený podiel tohto druhu výdavkov bol spôsobený najmä ďalším zvýšením nášho kontrolovaného súboru v oblasti „Súdržnosť“ o 20 mld. EUR. Chybovosť výdavkov s vysokým rizikom odhadujeme na 4,0 % (2019: 4,9 %).

Výdavky s nízkym rizikom tvorili zvyšných 41 % nášho kontrolovaného súboru (2019: 47 %) a zahŕňali najmä platby na základe nárokov. Odhadovaná chybovosť v tejto časti celkového súboru bola pod naším prahom významnosti 2 % (pozri ***ilustráciu 3***).

Ilustrácia 3 – Miery chýb odrážajú mieru rizika

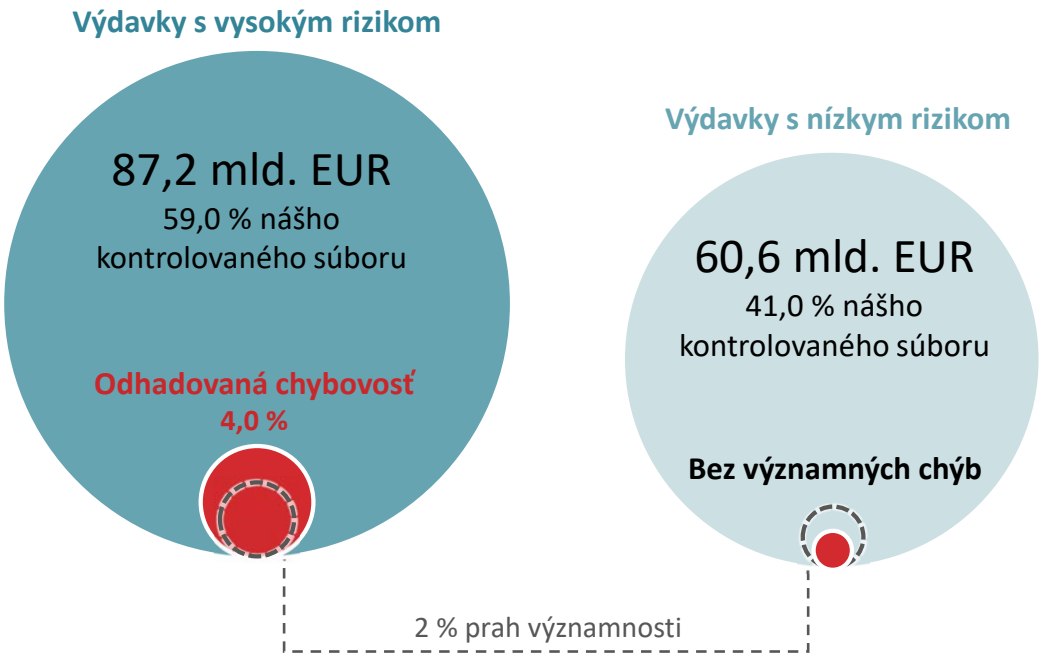

Na ***ilustrácii 4*** sa porovnáva odhadovaná chybovosť v rôznych výdavkových oblastiach v rokoch 2016 až 2020. Ďalšie informácie o výsledkoch sú uvedené v časti ***Bližší pohľad na naše výsledky*** a v príslušných kapitolách našej ***výročnej správy za rok 2020***.

Ilustrácia 4 – Naše odhady chybovosti vybraných výdavkových oblastí EÚ (2016 – 2020)

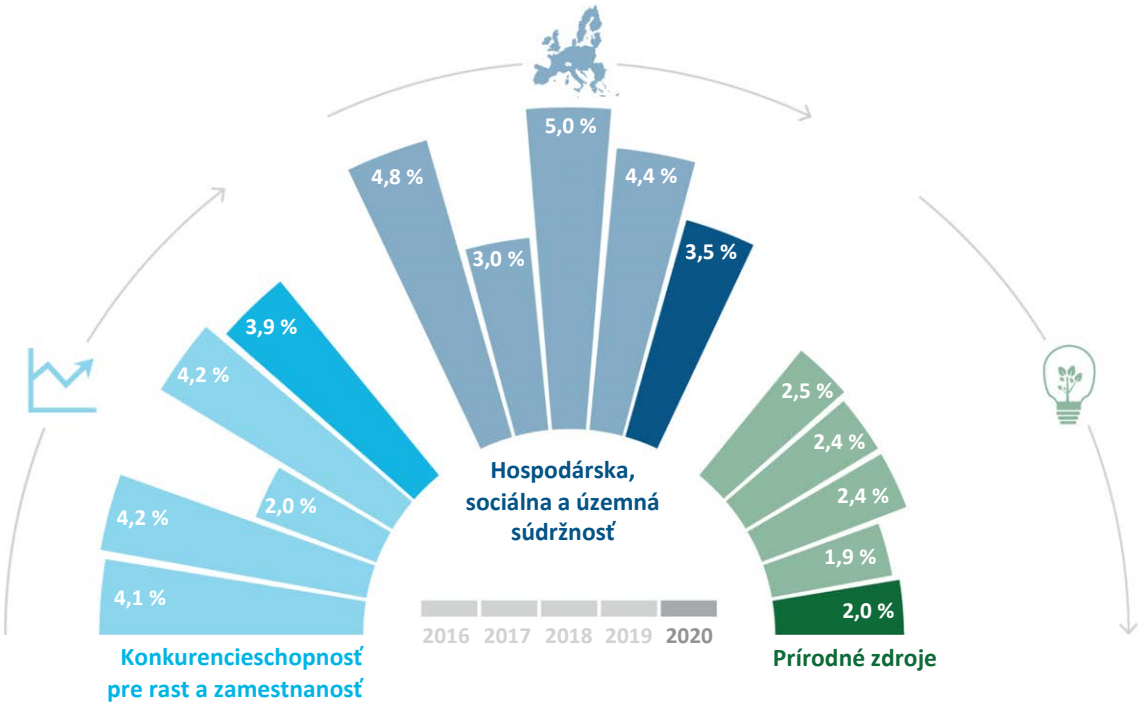

Porovnanie našich odhadov chybovosti s odhadmi Komisie

Výročná správa o riadení a výkonnosti, za ktorú je zodpovedné kolégium komisárov, je zhrnutím kľúčových informácií z výročných správ o činnosti týkajúcich sa vnútornej kontroly a finančného riadenia. Zahŕňa riziko pri platbe, čo je odhad Komisie týkajúci sa sumy, ktorá sa vyplatí bez toho, aby bola v súlade s platnými pravidlami. Odhad Komisie týkajúci sa celkovej sumy vystavenej riziku pri platbe za rok 2020 predstavuje 1,9 %. Je to pod naším prahom významnosti (2,0 %) a nami odhadovanou chybovosťou (2,7 %).

Okrem toho výročná správa o činnosti každého generálneho riaditeľstva Komisie (GR) obsahuje vyhlásenie, v ktorom generálny riaditeľ poskytuje uistenie, že finančné informácie v tejto správe sú predložené náležite a že transakcie, za ktoré zodpovedá, sú zákonné a správne. Na tento účel všetky GR poskytli odhady rizika pri platbe vo svojich výdavkoch.

Zastávame názor, že problémy, o ktorých sme informovali minulý rok v súvislosti s *ex post* auditmi vykonanými útvarom Komisie pre spoločný audit („Konkurencieschopnosť“), kontrolami členských štátov, ktoré sa odrážajú v ich kontrolných štatistikách („Prírodné zdroje“), kontrolami vykonávanými orgánmi auditu členských štátov („Súdržnosť“) a každoročne zadanou štúdiou o zvyškovej chybovosti (RER) („Globálna Európa“), stále existujú a ovplyvňujú odhad rizika pri platbe.

Ak poskytujeme špecifické hodnotenie okruhu VFR, porovnali sme riziko Komisie pri platbe za rok 2020 s nami odhadovanou chybovosťou. Z porovnania vyplýva, že riziko Komisie pri platbách je nižšie ako nami odhadovaná chybovosť v oblastiach „Konkurencieschopnosť“, „Súdržnosť“ a „Prírodné zdroje“.

Tento rok sme preskúmali správy Komisie o finančných opravách a spätnom získavaní prostriedkov a zistili sme, že sú zložité a nie vždy jasné. Takisto sme zaznamenali, že spätné získavanie prostriedkov siaha až do roku 2005 a čisté korekcie sa týkali programového obdobia 1994 – 1999. Do konca roka 2020 sa za programové obdobie 2014 – 2020 nevykonali žiadne čisté finančné opravy v oblasti „Súdržnosť“.

Úradu OLAF sme ohlásili šesť prípadov podozrenia z podvodu

Všetky prípady podozrenia z podvodu, ktoré zistíme pri našich auditoch, oznamujeme Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF), ktorý následne rozhodne, či otvorí vyšetrovanie a urobí následné kroky, v prípade potreby v spolupráci vnútroštátnymi justičnými orgánmi. V roku 2020 sme úradu postúpili šesť prípadov podozrenia z podvodu (2019: deväť). V súvislosti so všetkými týmito prípadmi začal úrad OLAF vyšetrovanie. V júni 2021 sme začali spolupracovať s Európskou prokuratúrou (EPPO) na základe administratívnej dohody medzi týmito dvoma organizáciami.

Chcete sa dozvedieť viac? Podrobné informácie o hlavných zisteniach sa nachádzajú v kapitole 1 ***výročnej správy za rok 2020****. Úplné znenie našej výročnej správy sa nachádza na našom* ***webovom sídle*** *(eca.europa.eu).*

Bližší pohľad na naše výsledky

Rozpočtové a finančné riadenie

Plnenie a využívanie rozpočtu v roku 2020

Dostupný rozpočet sa takmer úplne využil

V nariadení o VFR sa stanovujú maximálne sumy na každý zo siedmich rokov VFR. Tieto stropy sa uplatňujú na nové finančné záväzky EÚ (*viazané rozpočtové prostriedky*) a na platby, ktoré možno vykonať z rozpočtu EÚ (*platobné rozpočtové prostriedky*). Pozri ***ilustráciu 5***.

Ilustrácia 5 – Plnenie rozpočtu v roku 2020

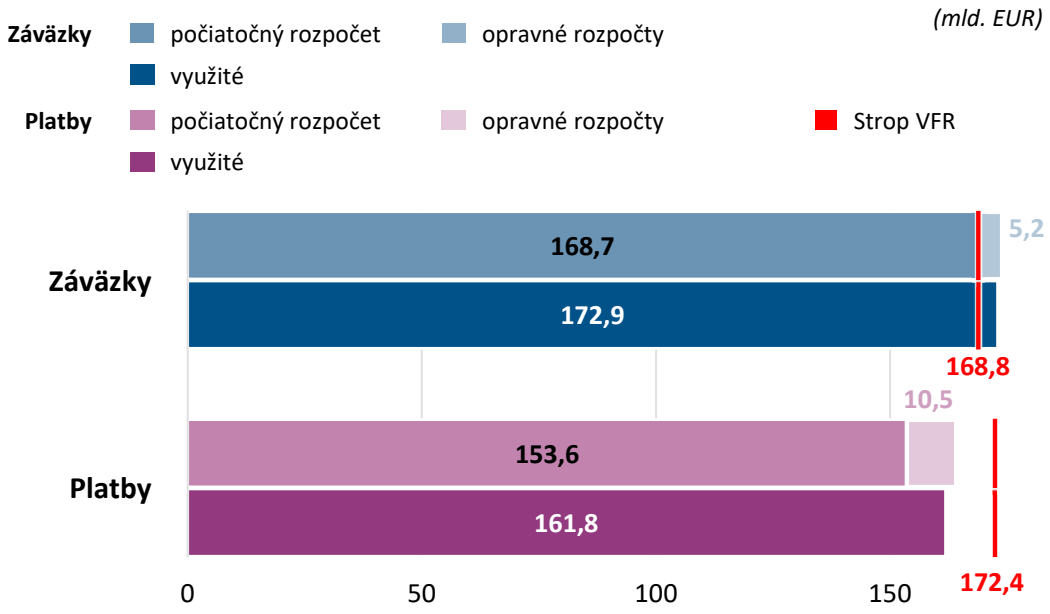

V roku 2020 sa viazané rozpočtové prostriedky využili takmer v plnej miere: 179,9 mld. EUR z konečného rozpočtu vo výške 173,9 mld. EUR (99,5 %). Rozpočtové prostriedky ako aj spôsob ich plnenia prekročili strop VFR (168,8 mld. EUR). Prekročenie tohto stropu bolo umožnené použitím osobitných nástrojov, ako je Fond solidarity Európskej únie.

V roku 2020 bol strop VFR pre platobné rozpočtové prostriedky vo výške 172,4 mld. EUR a suma dostupná pre platby v konečnom rozpočte bola 164,1 mld. EUR. Skutočné platby dosiahli celkovú výšku 161,8 mld. EUR, čo je o 10,6 mld. EUR menej ako strop.

Hoci sa v rozpočte v súvislosti s pandémiou COVID-19 vykonalo mnoho zmien, Komisia zatiaľ nepredložila správu o finančných prostriedkoch EÚ použitých na tento účel

S cieľom rýchlo reagovať na pandémiu ochorenia COVID-19 a poskytnúť podporu sa použili dva hlavné rozpočtové nástroje: opravné rozpočty a prenosy. Celková suma dodatočných viazaných rozpočtových prostriedkov vložených prostredníctvom opravných rozpočtov predstavovala 5,2 mld. EUR, z čoho 3,3 mld. EUR bolo na výdavky súvisiace s ochorením COVID-19. Pokiaľ ide o platobné rozpočtové prostriedky, celková výška opravných rozpočtov v priebehu roka predstavovala 10,5 mld. EUR, z čoho 9,4 mld. EUR bolo na výdavky súvisiace s ochorením COVID-19. Ďalšími príkladmi zmien súvisiacich s pandémiou boli presuny finančných prostriedkov medzi regiónmi, zrušenie požiadavky sústrediť financovanie na konkrétne témy a možnosť spolufinancovania do výšky 100 %, ktoré je možné jeden rok. Od členských štátov sa takisto nevyžadovalo, aby do rozpočtu EÚ vrátili 7,6 mld. EUR nevyčerpaných ročných zálohových platieb z fondov EŠIF z predchádzajúceho roka.

S cieľom zvýšiť transparentnosť a zohľadniť žiadosti Európskeho parlamentu o informácie začala Komisia interne sledovať finančné prostriedky EÚ používané na účely súvisiace s ochorením COVID-19 v prvej polovici roka 2020. Komisia zatiaľ nezverejnila správu o výdavkoch súvisiacich s ochorením COVID-19.

Nesplatené záväzky prekročili 300 mld. EUR

Nesplatené záväzky vyplývajúce z toho, že úroveň záväzkov bola vyššia ako výška uskutočnených platieb, naďalej rástli a do konca roka 2020 dosiahli 303,2 mld. EUR (pozri ***ilustráciu 6***). Zvýšenie bolo menšie ako v predchádzajúcich rokoch, čiastočne v dôsledku sprístupnenia dodatočných platobných rozpočtových prostriedkov na boj proti pandémii COVID-19.

Podľa dlhodobých prognóz Komisie, ktoré nezahŕňajú nástroj Next Generation EU (NGEU), by výška nesplatených záväzkov mala zostať na tejto vysokej úrovni pomerne stabilná až do roku 2027. Bude to spôsobené najmä veľmi malým ročným rozdielom medzi viazanými a platobnými rozpočtovými prostriedkami vo VFR na roky 2021 – 2027, čo tak nebolo v dvoch predchádzajúcich VFR. Nesplatené záväzky sa však zvýšia, ak budú podobne ako v rokoch 2016 až 2020 záväzky vysoké a žiadosti o platbu budú nižšie, ako sa očakávalo z dôvodu oneskorení pri vykonávaní.

Ilustrácia 6 – Nesplatené záväzky, záväzky a platby (2007 – 2027)

(mld. EUR)

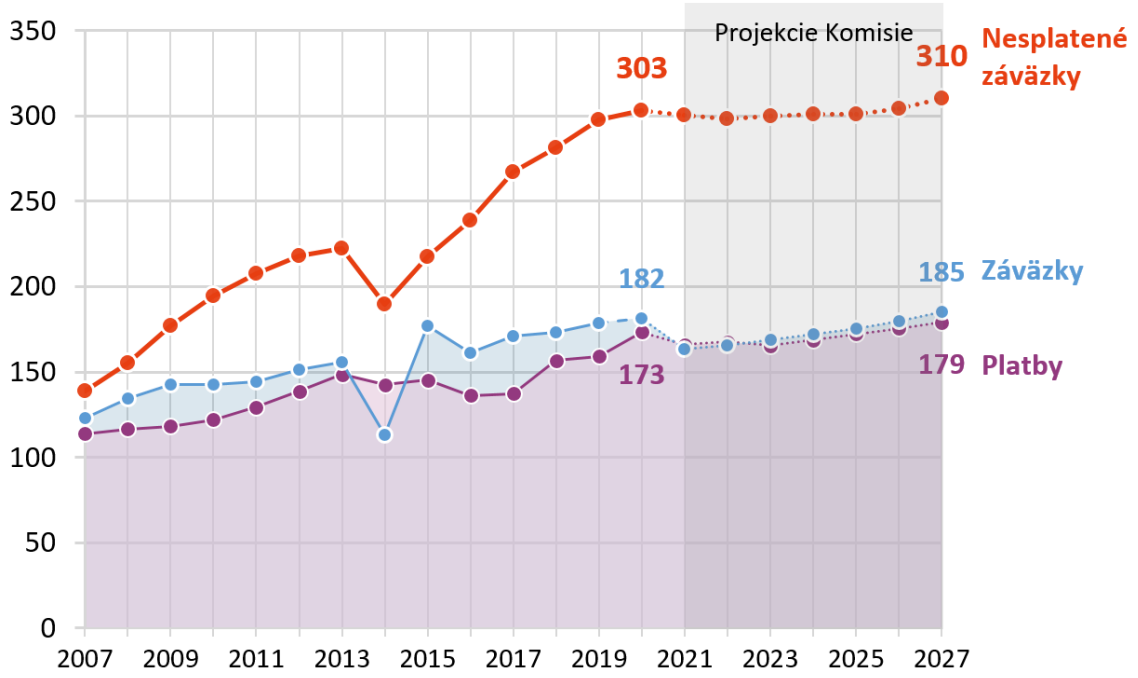

Hoci čerpanie prostriedkov z fondov EŠIF bolo v roku 2020 rýchlejšie, stále bolo pomalšie ako v predchádzajúcom VFR.

Celková ročná miera čerpania za VFR na roky 2014 – 2020 v roku 2020, poslednom roku súčasného VFR, bola 15 %: rovnaká ako v roku 2013, poslednom roku predchádzajúceho VFR na roky 2007 – 2013. Kumulatívna miera čerpania však bola približne o 7 % nižšia ako v predchádzajúcom VFR. Hoci do konca roka 2020 boli všetky finančné prostriedky EŠIF pridelené členským štátom (465 mld. EUR) viazané, čerpať zostalo ešte 45 % (209 mld. EUR). Táto suma predstavuje hlavnú časť nesplatených záväzkov vo výške 303 mld. EUR na konci roka 2020.

Ako vyplýva z ***ilustrácie 7***, medzi členskými štátmi existujú značné rozdiely v čerpaní prostriedkov z EŠIF, ktoré im boli pridelené počas VFR na roky 2014 – 2020. Napríklad Fínsko do konca roka 2020 vyčerpalo 79 % svojich celkových pridelených prostriedkov, zatiaľ čo tri členské štáty, v ktorých bola miera čerpania najnižšia (Taliansko, Chorvátsko a Španielsko), využili len približne 45 % svojich viazaných súm.

Ilustrácia 7 – Ročná miera čerpania prostriedkov z EŠIF za každý členský štát v rokoch 2014 – 2020

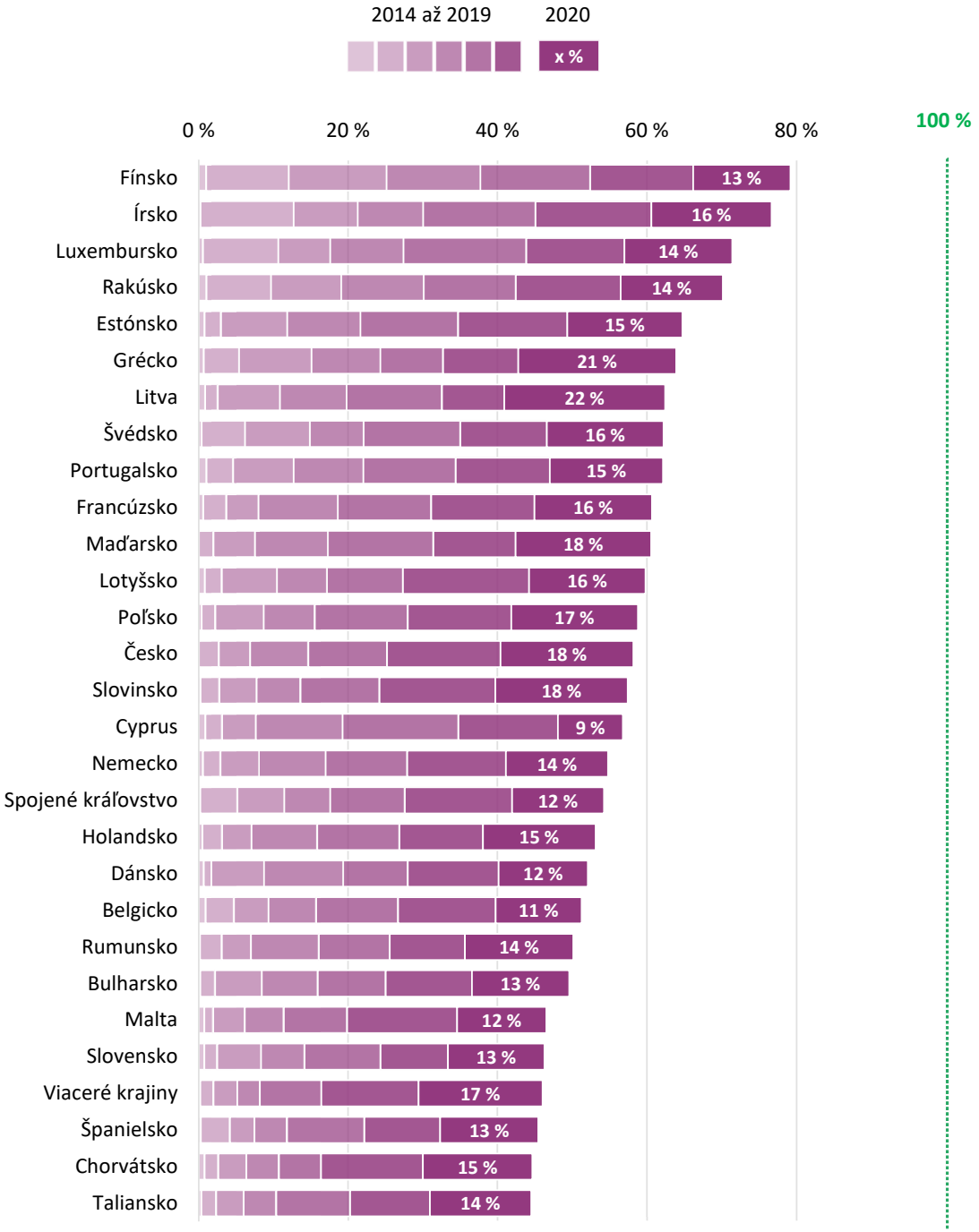

Z predchádzajúcich skúseností vyplýva, že miera čerpania sa pravdepodobne zvýši, ale stále to nemusí stačiť na vyčerpanie všetkých finančných prostriedkov. V roku 2014 Komisia zriadila pracovnú skupinu pre lepšie vykonávanie programov politiky súdržnosti. Prijaté opatrenia viedli k výraznému zvýšeniu čerpania zostávajúcich prostriedkov z obdobia 2007 – 2013 v týchto členských štátoch, zaznamenali sme však nedostatočné zameranie na výsledky.

Hlavné riziká a výzvy pre rozpočet EÚ v najbližších rokoch

VFR na roky 2021 – 2027 a nástroj NGEU čelia rizikám a výzvam

Vo VFR na roky 2021 – 2027 bude k dispozícii až 750 mld. EUR v rámci nástroja Next Generation EU, ktorého cieľom je bojovať proti účinkom pandémie, zachovať ciele stanovené v politikách EÚ a umožniť členským štátom, aby sa stali odolnejšími, udržateľnejšími a lepšie pripravenými na budúcnosť.

Kombinované pridelené finančné prostriedky z nástroja NGEU a VFR na roky 2021 – 2027 budú predstavovať 1,824 mld. EUR (v cenách z roku 2018), z čoho 1 074 mld. EUR bude pochádzať zo samotného VFR, čo predstavuje takmer dvojnásobok sumy prostriedkov pridelených v predchádzajúcom VFR.

Identifikovali sme nasledujúce hlavné riziká a výzvy:

— riziko oneskoreného začiatku vykonávania fondov zdieľaného riadenia vo VFR na roky 2021 – 2027,

— výzvy týkajúce sa správneho finančného riadenia pri využívaní finančných prostriedkov v dôsledku zmien súvisiacich s ochorením COVID-19.

Nástroj SURE zvýšil vystavenie rozpočtu EÚ finančným rizikám

Celková expozícia rozpočtu EÚ voči podmieneným záväzkom – záväzkom, ktoré závisia od konkrétnej budúcej udalosti – sa zvýšila z 90,5 mld. EUR na konci roka 2019 na 131,9 mld. EUR do konca roka 2020, čo predstavuje nárast o 46 %. Tento nárast bol takmer úplne v dôsledku zavedenia európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (nástroj SURE), ktorý do konca roka 2020 pridal objem úverov členských štátov vo výške 39,5 mld. EUR (pozri ***ilustráciu 8***). Hoci úvery SURE zvyšujú celkovú expozíciu, záruky zabudované do nástroja znižujú súvisiace riziká.

Ilustrácia 8 – Expozícia rozpočtu EÚ

(mil. EUR)

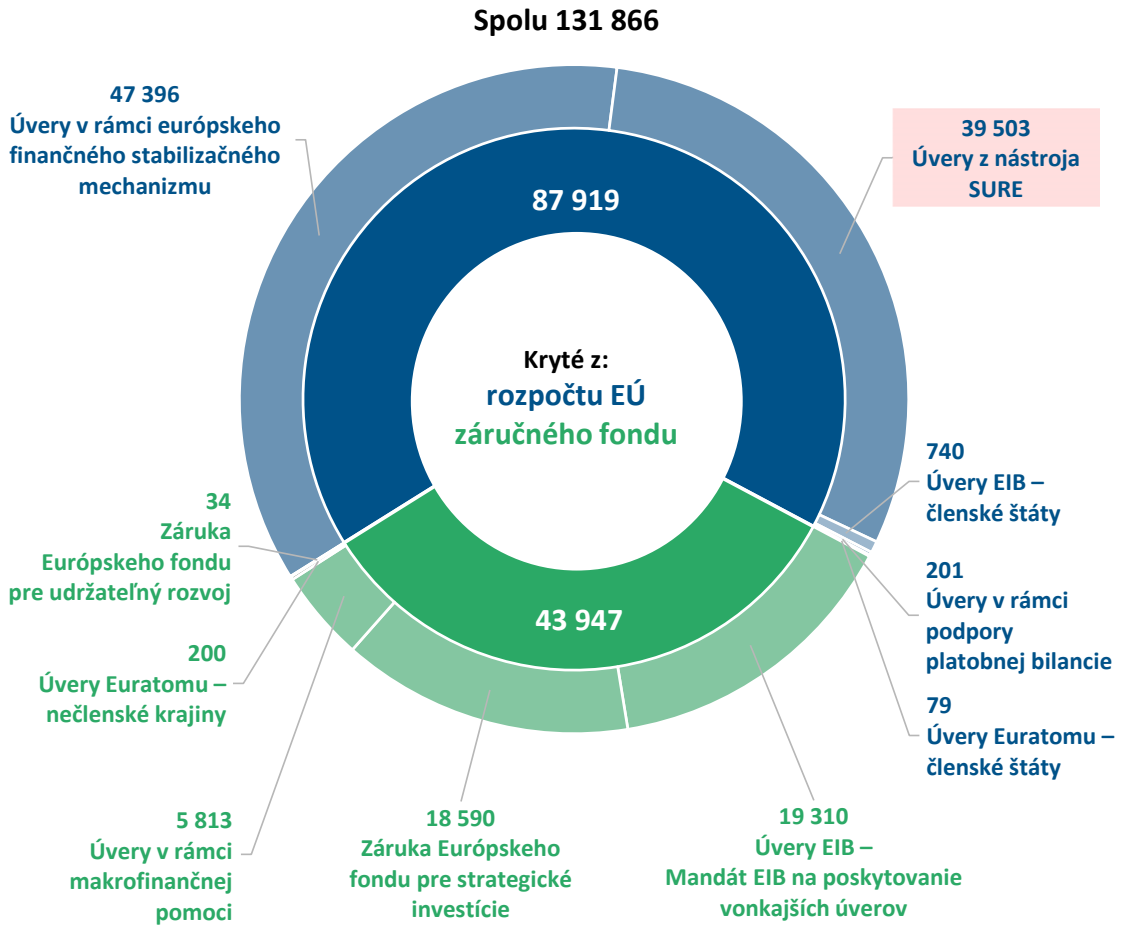

Nástroj NGEU bude mať významný vplyv na celkovú expozíciu od roku 2021

Nástroj NGEU výrazne zvýši celkovú expozíciu rozpočtu EÚ až o 750 mld. EUR (v cenách z roku 2018) v nadchádzajúcich rokoch.

Komisia si požičia potrebné finančné prostriedky na financovanie grantov a rozpočtových záruk (390 mld. EUR) a úverov dostupných členským štátom (do 360 mld. EUR) na finančných trhoch v mene EÚ. Tieto pôžičky budú ručené rozpočtom EÚ a mohli by zvýšiť jeho celkovú expozíciu až o 940 mld. EUR. V dôsledku toho bude Komisia čeliť výzve zvýšiť svoje administratívne kapacity s cieľom zabezpečiť náležité riadenie väčších transakcií na kapitálových trhoch než kedykoľvek predtým vrátane emisie dlhopisov a riadenia finančných rizík.

22

Čo odporúčame

Odporúčame:

- s cieľom umožniť ucelené vykazovanie viazaných a vynaložených súm v súvislosti s pandémiou COVID-19, vrátane už viazaných alebo zmluvne dohodnutých súm v roku 2020, by Komisia mala štandardizovať zaznamenávanie rozpočtových výdavkov EÚ na účely súvisiace s ochorením COVID-19 a podávať o nich správu rozpočtovému orgánu aspoň raz ročne, a to tak dlho, ako sa to bude považovať za potrebné,

- s cieľom postupne znižovať celkovú úroveň nesplatených záväzkov v nadchádzajúcich rokoch by Komisia mala analyzovať faktory prispievajúce k vývoju nesplatených záväzkov a na základe výsledkov prijať vhodné opatrenia,

- vzhľadom na výrazné zvýšenie úrovne a druhov financovania EÚ, ktoré sú k dispozícii v nadchádzajúcich rokoch, vrátane súm, ktoré zostali z predchádzajúceho obdobia VFR, by Komisia mala zaviesť opatrenia, ktoré zabezpečia, že vnútroštátnym orgánom bude k dispozícii dodatočná poradenská podpora, čím sa členským štátom uľahčí riadne využívanie týchto finančných prostriedkov.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o hlavných zisteniach o rozpočtovom a finančnom riadení sa nachádzajú v kapitole 2 ***výročnej správy za rok 2020****.*

Príjmy

174,3 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Náš audit sa týkal príjmovej časti rozpočtu EÚ, z ktorej sa financujú výdavky EÚ. Preskúmali sme niektoré kľúčové systémy kontroly na spravovanie vlastných zdrojov, ako aj vzorku príjmových transakcií.

Príspevky členských štátov založené na ich HND predstavovali 70,6 % príjmov EÚ v roku 2020, zatiaľ čo vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (DPH) tvoril 9,9 %. Tieto príspevky sa počítajú na základe makroekonomických štatistík a odhadov, ktoré poskytujú členské štáty.

Tradičné vlastné zdroje (TVZ), ktoré tvoria clá z dovozu vybrané správnymi orgánmi členských štátov v mene EÚ, prispeli k príjmom EÚ ďalšími 11,4 %. Zvyšných 8,1 % pochádzalo z iných zdrojov (príspevky a náhrady v rámci dohôd a programov EÚ, prebytok z predchádzajúceho roka a iné príjmy).

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?
174,3 mld. EUR	Nie – bez významných chýb v rokoch 2020 a 2019

Preventívne a nápravné opatrenia

Systémy týkajúce sa príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Avšak hlavné vnútorné kontroly TVZ, ktoré sme posudzovali v niektorých členských štátoch, a uzavretie cyklu overovania HND, ktoré sme overovali v Komisii, boli pre pretrvávajúce nedostatky len čiastočne účinné.

Zistili sme aj významné nedostatky, ktoré si vyžadujú opatrenia EÚ, pokiaľ ide o kontroly členských štátov s cieľom znížiť výpadok ciel. Tieto nedostatky nemajú vplyv na naše audítorské stanovisko k príjmom, pretože sa netýkajú transakcií, na ktorých je založená účtovná závierka, ale rizika, že TVZ sú neúplné. V našej nedávnej **osobitnej správe č. 4/21** o colných kontrolách sme odporučili zlepšenia v tejto oblasti.

V roku 2020 Komisia ukončila svoj viacročný cyklus overovania HND, pokiaľ ide o údaje o HND pre vlastné zdroje od roku 2010. Komisia v tejto súvislosti stanovila vysoký počet výhrad k HND, ktoré vo všeobecnosti umožňujú vykonať zmeny v štatistických údajoch členských štátov po dobu desiatich rokov. Zvyšuje to rozpočtovú neistotu vo vnútroštátnych rozpočtoch, pokiaľ ide o príspevok založený na HND.

Pokiaľ ide o výhradu k HND týkajúcu sa vplyvu globalizácie, Komisia výnimočne skrátila obdobie revízie údajov tým, že sa rok 2018 stal východiskovým rokom pre zmeny. Takáto výnimka však oslabuje porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť HND členských štátov od roku 2010 do roku 2017. Toto obmedzenie nie je v súlade s pravidlami EÚ pre výpočet vlastného zdroja založeného na HND.

Generálne riaditeľstvo Komisie pre rozpočet už piaty rok po sebe ponechalo vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2020 výhradu, že sumy TVZ prevedené do rozpočtu EÚ sú nepresné z dôvodu podhodnotenia dovozu textilu a obuvi z Číny v období 2011 až 2017. Výhrada bola po prvýkrát stanovená v roku 2016, keď sa vyčíslili straty TVZ, ktoré možno pripísať Spojenému kráľovstvu, a následne bola v roku 2018 rozšírená aj na ďalšie členské štáty. V súvislosti s konaním Komisie vo veci nesplnenia povinnosti proti Spojenému kráľovstvu, ktoré sa týka strát TVZ v dôsledku podhodnotenia dovozu z Číny, sa očakáva rozsudok Súdneho dvora Európskej únie.

Pretrvávajúce nedostatky zostávajú vo vnútroštátnych systémoch kontroly pre zostavovanie výkazov TVZ. V konkrétnom prípade Holandska spochybňujeme spoľahlivosť výkazov TVZ Holandska už od roku 2013 z dôvodu obmedzení jeho colného informačného systému.

Čo odporúčame

Odporúčame:

- Komisii, aby preskúmala a aktualizovala spôsob, akým bude v budúcich viacročných cykloch overovať údaje členských štátov o HND, aby sa proces ešte viac zefektívnil a skrátilo sa obdobie, počas ktorého zostávajú údaje o HND po konci cyklu otvorené,

- Komisii, aby v spolupráci so štatistickými úradmi členských štátov naďalej zlepšovala zachytávanie globalizácie v národných účtoch, a vyriešila tak výhradu k HND v tejto oblasti za obdobie od roku 2018. Ak by sa účinok zrušenia tejto výhrady na národné účty medzi členskými štátmi výrazne líšil, Komisia by mala prehodnotiť kvalitu údajov o HND z predchádzajúcich rokov, aby mohla informovať rozpočtový orgán o možných dôsledkoch revidovaných štatistických údajov pre príjmový rozpočet od roku 2010,

- Holandsku, aby zabezpečilo spoľahlivé mesačné a štvrťročné výkazy TVZ tým, že vyrieši súčasné nedostatky svojho colného IT systému.

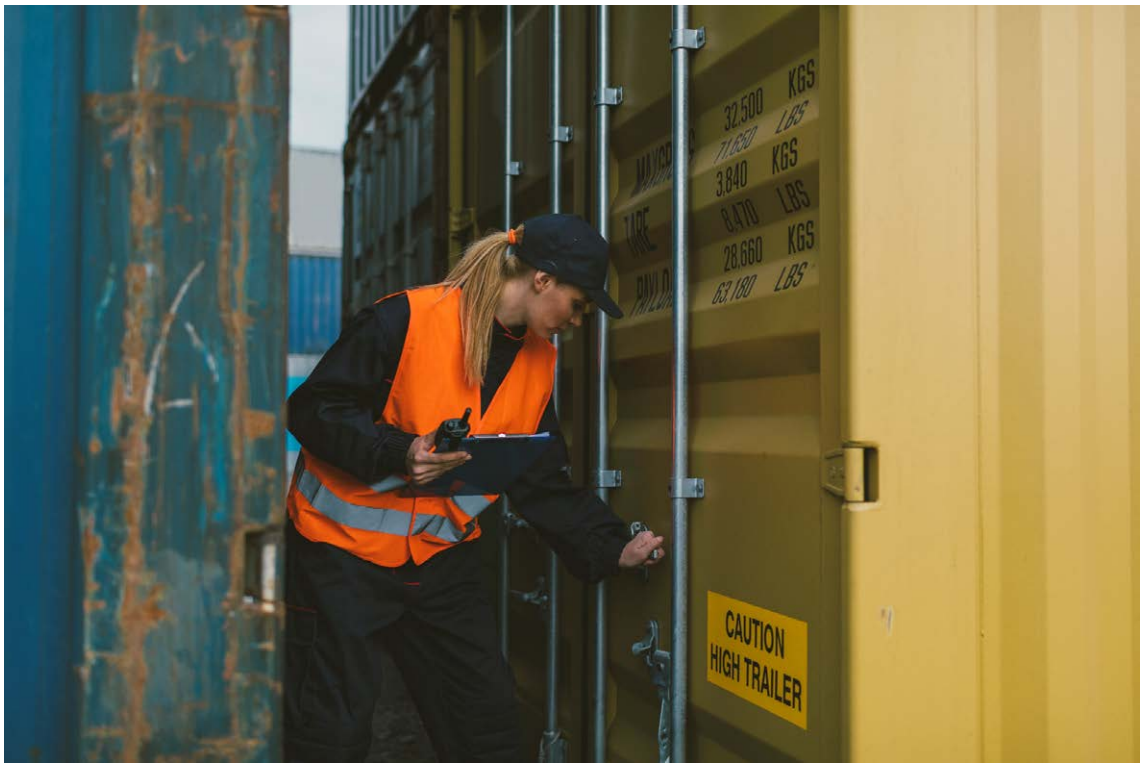

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite príjmov EÚ sa nachádzajú v kapitole 3 našej ***výročnej správy za rok 2020****.*

26

Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť

Spolu: 24,1 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Výdavkové programy v tejto oblasti politiky zohrávajú dôležitú úlohu pri stimulovaní rastu a vytváraní pracovných miest v EÚ a v podporovaní inkluzívnej spoločnosti. Program pre výskum a inováciu Horizont 2020 (a jeho predchodca, siedmy rámcový program alebo 7. RP) a program Erasmus+ v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu predstavujú väčšinu výdavkov. V rámci ďalších programov sa poskytuje financovanie na vesmírny program Galileo (globálny navigačný satelitný systém EÚ), Nástroj na prepájanie Európy (NPE) a medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor.

Za rok 2020 boli v tejto oblasti predmetom auditu výdavky vo výške 16,3 mld. EUR. Väčšinu týchto výdavkov riadi priamo Komisia. Komisia poskytuje verejným alebo súkromným prijímateľom zálohy pri podpise dohody o grante a pri napredovaní spolufinancovaných projektov uhrádza časť celkových nákladov, ktoré vykážu, pričom tieto zálohy odpočíta. Výdavky v rámci programu Erasmus+ riadia väčšinou národné agentúry v mene Komisie (približne 80 % grantov).

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
16,3 mld. EUR	Áno	3,9 % (2019: 4,0 %)

Celkovo odhadujeme, že chybovosť v oblasti „Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť“ je významná.

V roku 2020 bolo zo 133 transakcií, ktoré sme preskúmali, 64 (48 %) ovplyvnených chybami.

Väčšina chýb sa týkala neoprávnených nákladov, ako sú nadhodnotené náklady na zamestnancov, nesprávne vykázané náklady na subdodávky alebo náklady, ktoré v skutočnosti nevznikli.

Problémy týkajúce sa zadávania zákaziek subdodávateľom sa týkali najmä prijímateľov, ktorí nevedeli o rozdielnom zaobchádzaní s priamymi osobnými nákladmi a nákladmi na externých konzultantov v rámci programov financovaných EÚ (Horizont 2020 a NPE). Riziko takýchto chýb je obzvlášť vysoké v prípade malých a stredných podnikov, ktoré sa dôrazne vyzývajú na účasť na výskumných programoch, ale môžu mať len málo zamestnancov alebo vlastných zamestnancov nemajú vôbec a namiesto toho využívajú služby iných spoločností.

Príklad nákladov na subdodávky vykázaných ako priame osobné náklady, ktoré viedli k neoprávneným nepriamym nákladom

Jeden z kontrolovaných malých a stredných podnikov bol v skutočnosti schránkovou spoločnosťou. Nedisponoval vlastnými mzdovými pracovníkmi ani priestormi. Adresa spoločnosti bola súkromná rezidencia jedného z vlastníkov tohto podniku. Spoločnosť využívala služby externých pracovníkov, ktorí pracovali z iných častí krajiny alebo v zahraničí. Platby zrealizované v prospech externých pracovníkov vykázala ako priame osobné náklady.

Pokiaľ ide o vlastnú prácu na projekte, vlastníci uzavreli s vlastnou spoločnosťou zmluvy o poradenstve. Svoje služby fakturovali spoločnosti a následne od EÚ požadovali úhradu vo výške, ktorá takmer trojnásobne prevyšovala sadzby programu Horizont 2020 stanovené pre vlastníkov malých a stredných podnikov, ktorí nedostávajú mzdu. Na základe nesprávnej klasifikácie nákladov na subdodávky ako osobných nákladov spoločnosť tiež neoprávnene požadovala 115 000 EUR na nepriame náklady na zamestnancov a priestory, ktoré nemala k dispozícii.

Horizont 2020

Program Horizont 2020 a jeho predchodca 7. RP zostávajú oblasťami s vyšším rizikom a hlavným zdrojom chýb, ktoré sme zistili. Vyčísliteľné chyby v dôsledku neoprávnených nákladov sme zistili v 28 z 84 transakcií v oblasti výskumu a inovácií, ktoré sme preskúmali. Tvoria 66 % našej odhadovanej chybovosti za tento okruh v roku 2020.

Pravidlá vykazovania osobných nákladov v rámci programu Horizont 2020 zostávajú aj napriek snahám o zjednodušenie zložité a ich výpočet je stále hlavným zdrojom chýb v žiadostiach o preplatenie nákladov.

Audítori, s ktorými prijímatelia uzavreli zmluvu, poskytujú na konci projektu osvedčenia o finančných výkazoch, ktoré majú Komisii pomôcť pri kontrole oprávnenosti nákladov vykázaných vo finančných výkazoch. Opakovane sme informovali o nedostatkoch v týchto osvedčeniach. V roku 2020 sme zistili, že audítori, ktorí poskytli osvedčenia, nezistili v našej vzorke niekoľko zistiteľných vyčísliteľných chýb.

Správy Komisie o zákonnosti

Pokiaľ ide o program Horizont 2020, GR pre výskum a inovácie (RTD) vykázalo pri všetkých generálnych riaditeľstvách a ďalších orgánoch EÚ, ktoré riadia výdavky EÚ na výskum, očakávanú reprezentatívnu chybovosť vo výške 2,95 % a zvyškovú chybovosť, po zohľadnení nápravných opatrení, vo výške 2,16 %. Príslušné *ex post* audity vykonáva útvar pre spoločný audit (CAS) GR RTD alebo externí dodávatelia v jeho mene.

Na účely našich výročných správ za rok 2018 aj za rok 2019 sme preskúmali náhodnú vzorku 20 *ex post* auditov a zistili sme, že sa nemôžeme spoliehať na závery v 17 prípadoch.

28

V nadväznosti na naše odporúčania sme zaznamenali, že útvar pre spoločný audit prijal opatrenia zamerané na zlepšenie kvality jeho *ex post* auditov. Napriek tomu sme naďalej zisťovali nedostatky v postupoch výberu vzoriek vrátane porušení pravidiel výberu vzoriek útvaru pre spoločný audit a v audítorskej dokumentácii.

Takisto sme zaznamenali, že očakávaná reprezentatívna chybovosť zahŕňa zvýšenie o 0,13 percentuálneho bodu, ktorého cieľom je riešiť kvantitatívne zistenia z našich preskúmaní *ex post* auditov. Táto chybovosť však zostáva potenciálne podhodnotená, pretože nezohľadňuje skutočnosť, že chyby, ktoré sme zistili, sa mohli vyskytnúť aj pri *ex post* auditoch, ktoré sme nepreskúmali, a naše kvalitatívne zistenia, ako sú nedostatky v audítorských postupoch, nebolo možné vyčísliť.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- rozšíriť oblasť pôsobnosti osvedčení o finančných výkazoch tak, aby zahŕňali kategórie jednotkových nákladov pre nový rámcový program pre výskum a program Horizont Európa, aby sa zvýšila úroveň odhaľovania a opráv chýb v jednotkových nákladoch,

- vykonávať opatrenia, vrátane pravidelného preskúmania hlavných príčin chýb vo finančných výkazoch, poskytnúť pokyny k zložitým problémom, ako sú pravidlá pre subdodávky, a organizovať informačné kampane s cieľom znížiť chybovosť v programe Horizont 2020,

- ďalej zlepšovať kvalitu *ex post* auditov riešením nedostatkov v postupoch výberu vzorky na úrovni výkazov výdavkov a uplatňovať opravy na metódu výpočtu chýb pre program Horizont Európa.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť sa nachádzajú v kapitole 4 našej ***výročnej správy za rok 2020****.*

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť

Spolu: 59,5 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Výdavky v rámci tohto podokruhu sú zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti a znižovanie rozdielov medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi EÚ. Financovanie sa uskutočňuje prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézneho fondu (KF), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a iných režimov, ako je Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) a Nástroj na prepájanie Európy (NPE).

Na riadení väčšiny výdavkov sa spoločne podieľajú Komisia a členské štáty. EÚ spolufinancuje viacročné operačné programy (OP), z ktorých sa finančné prostriedky poskytujú na projekty. V Komisii za implementáciu EFRR a Kohézneho fondu zodpovedá Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a za implementáciu ESF Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (GR EMPL).

V súvislosti s výročnou správou za rok 2020 sme v tejto oblasti kontrolovali výdavky vo výške 48,4 mld. EUR (2019: 28,4 mld. EUR). V súlade s naším prístupom táto suma zahŕňala výdavky vo výške 46,1 mld. EUR z predchádzajúcich rokov, ktoré Komisia schválila alebo zúčtovala v roku 2020.

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
48,4 mld. EUR	Áno	3,5 % (2019: 4,4 %).

Celkovo odhadujeme, že chybovosť v oblasti Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť je významná.

V roku 2020 sme testovali 227 transakcií. Zistili sme a vyčíslili 23 chýb, ktoré orgány auditu členských štátov neodhalili. Vzhľadom na 64 chýb, ktoré predtým zistili orgány auditu, a opravy uplatnené orgánmi členských štátov zodpovednými za programy (v celkovej výške 834 mil. EUR, ktoré sa vzťahujú na obidve programové obdobia), odhadujeme chybovosť na úrovni 3,5 %.

Neoprávnené projekty a náklady, porušenia pravidiel vnútorného trhu (najmä nedodržanie pravidiel štátnej pomoci) a chýbajúce zásadne dôležité podporné dokumenty najviac prispeli k nášmu odhadu chybovosti. Počet a vplyv zistených chýb poukazujú na to, že zavedené kontroly ešte dostatočne nezmierňujú vysoké inherentné riziko chýb v tejto oblasti. Týka sa to najmä riadiacich a sprostredkovateľských orgánov. Ich prvostupňové overenia sú celkovo neúčinné na predchádzanie nezrovnalostiam vo výdavkoch deklarovaných prijímateľmi alebo na ich odhaľovanie.

Príklad projektu s neoprávnenými nákladmi na zamestnancov

V prípade výskumného projektu v Poľsku boli personálne náklady na projektového manažéra v plnej miere vykázané v rámci projektu. V dohode o grante sa však uvádzalo, že riadenie projektu sa má pokryť paušálnou sadzbou pre nepriame náklady. Z tohto dôvodu náklady na projektového manažéra nemali byť vykázané osobitne a sú neoprávnené.

Uplatňovanie článku 14 ods. 1 nariadenia o ESF viedlo v prvom roku vykonávania k nadmernej nerovnováhe v prospech členského štátu

Prijímatelia piatich operácií ESF v našej vzorke z operačného programu v Taliansku správne vykázali oprávnené náklady na základe metódy zjednodušených nákladov, ktorú určil riadiaci orgán. V každom prípade sa však suma, ktorú riadiaci orgán vykázal Komisii, vypočítala na základe štandardných stupníc jednotkových nákladov Komisie. V dôsledku toho boli sumy vyplatené z rozpočtu EÚ za každú príslušnú operáciu o viac než 20 % vyššie ako sumy vyplatené prijímateľom. Toto opatrenie vytvorilo doteraz v období rokov 2014 – 2020 nerovnováhu v prospech členského štátu vo výške viac než 43 mil. EUR. V súčasnej podobe sú štandardné stupnice jednotkových nákladov Komisie pre tento operačný program pre tento členský štát príliš veľkorysé.

Posúdenie práce orgánov auditu

Práca orgánov auditu v členských štátoch zohráva rozhodujúcu úlohu v rámci uistenia a kontroly v oblasti súdržnosti, najmä s cieľom zabezpečiť, aby zvyšková chybovosť zostala pod prahom významnosti 2 %.

Balík dokumentov na účely uistenia je ročný súbor dokumentov, ktoré každý členský štát predkladá Komisii v súvislosti s fondmi EŠIF. Pozostáva z ročnej účtovnej závierky, jej zhrnutia, kontrolnej správy, vyhlásenia riadiaceho subjektu a audítorského stanoviska. Od roku 2017 sme preskúmali prácu 34 zo 116 orgánov auditu v súvislosti s 26 balíkmi dokumentov na účely uistenia za obdobie 2014 – 2020. Vo všetkých týchto prípadoch orgány auditu vykázali zvyškovú chybovosť pod úrovňou 2 %. Hoci naša práca nemá za cieľ dospieť k záveru o správnosti chybovosti orgánov auditu ako takej, zistili sme chyby, ktoré orgány auditu neodhalili. V prípade 12 z 26 balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré sme preskúmali, to viedlo k podhodnotenej zvyškovej chybovosti, ktorá bola v skutočnosti vyššia ako 2 %.

Podobne naše preskúmanie troch balíkov ukončenia programov, ktoré sme preskúmali z obdobia rokov 2007 – 2013, viedlo v dvoch prípadoch k úprave zvyškovej chybovosti nad 2 % prah významnosti.

Celkovo sme za posledné štyri roky skúmali prácu orgánov auditu a zistili sme, že v približne polovici (podľa počtu a hodnoty) balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré sme vybrali na audit, orgány auditu nesprávne vykázali zvyškovú chybovosť pod 2 %. Nedostatky, ktoré sme zistili v práci viacerých orgánov auditu naďalej obmedzujú spoľahlivosť, ktorú jej možno pripísať.

Zistili sme tiež, že orgány auditu nevedú záznamy o riziku podvodu, keďže len 21 % operácií v našej vzorke má audítorskú dokumentáciu, ktorá primerane riešila toto riziko.

Správy GR REGIO a GR EMPL o správnosti výdavkov v oblasti súdržnosti

Výročné správy o činnosti sú hlavným nástrojom generálnych riaditeľstiev Komisie na vykazovanie, či majú primerané uistenie, že postupy kontrol zabezpečujú správnosť výdavkov.

Vo výročných správach o činnosti sa tiež vykazuje chybovosť ako kľúčový ukazovateľ výkonnosti týkajúci sa správnosti. V roku 2020 GR REGIO vykázalo kľúčový ukazovateľ výkonnosti nad úrovňou významnosti 2 % (2,1 %), zatiaľ čo miera vykázaná GR EMPL bola nižšia (1,4 %). V našej výročnej správe za rok 2018 sme dospeli k záveru, že z rôznych dôvodov by sa chybovosť uvedená ako kľúčový ukazovateľ výkonnosti mala považovať za minimálnu chybovosť.

Komisia použila tieto chybovosti vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2020 na poskytnutie informácií o správnosti v oblasti politiky súdržnosti. Celkové riziko pri platbe vykázala v rozmedzí od 1,9 % do 2,4 %. Vzhľadom na nedostatky práce orgánov auditu a problémy, ktoré sme zistili v súvislosti s kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti uvedenými vo výročných správach o činnosti oboch generálnych riaditeľstiev, však zastávame názor, že miery agregované vo výročnej správe o riadení a výkonnosti môžu byť len minimálnymi odhadmi.

Generálne riaditeľstvá Komisie uviedli vo výročnej správe o činnosti výhrady k operačnému programu, ak nedostatky v riadiacom a kontrolnom systéme príslušného členského štátu znamenajú významné riziko pre rozpočet EÚ. Na tento účel by mali zohľadniť všetky informácie, ktoré sú dostupné v čase ich posúdenia, vrátane chybovosti vykázanej orgánmi auditu. Zistili sme však, že tieto chybovosti boli väčšinou predbežné miery výdavkov uvedené v ročných účtovných závierkach, ktoré Komisia ešte neschválila. V dôsledku toho sa výhrady nemusia vzťahovať na všetky významné riziká.

Čo odporúčame

Okrem iného odporúčame Komisii:

- pozorne monitorovať členské štáty, ktoré používajú štandardné stupnice jednotkových nákladov, aby sa zabezpečilo, že tento systém nebude mať za následok nadmerné nerovnováhy v prospech členských štátov. Komisia by mala požiadať členské štáty, aby upravili nadmerné miery a odstránili nerovnováhy, aby sa zabránilo akýmkoľvek ziskom pri ukončení programu,

- výslovne nabádať orgány auditu, aby do svojich kontrolných zoznamov začlenili konkrétne otázky týkajúce sa rizík podvodov a aby zdokumentovali kroky prijaté na riešenie takýchto rizík zistených v priebehu auditu,

- požiadať členské štáty, aby sprístupnili dostatočné informácie v ročnom zhrnutí záverov a následnej kontroly operácií, pri ktorých stiahli z účtov sumy, ktoré sú predmetom prebiehajúceho hodnotenia. Zvýšila by sa tým transparentnosť, pokiaľ ide o spôsob, akým orgány zodpovedné za programy monitorujú tieto sumy.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť sa nachádzajú v kapitole 5 našej **výročnej správy za rok 2020**.*

Prírodné zdroje

Spolu: 60,6 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Táto výdavková oblasť zahŕňa spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP), spoločnú rybársku politiku a časť výdavkov EÚ na životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy.

SPP predstavuje 97 % výdavkov na okruh „Prírodné zdroje“. Jej tri všeobecné ciele, stanovené v právnych predpisoch EÚ, sú:

- životaschopná výroba potravín so zameraním na príjmy z poľnohospodárskej činnosti, poľnohospodársku produktivitu a stabilitu cien,
- udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia proti zmene klímy so zameraním na emisie skleníkových plynov, biodiverzitu, pôdu a vodu,
- vyvážený územný rozvoj.

Výdavky na SPP z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) sa rozdeľujú do troch veľkých kategórií:

- priame platby poľnohospodárom, ktoré sú plne financované z rozpočtu EÚ,
- poľnohospodárske trhové opatrenia, tiež plne financované z rozpočtu EÚ s výnimkou niektorých opatrení spolufinancovaných členskými štátmi vrátane propagačných opatrení.

Okrem toho sa v rámci SPP podporujú stratégie a projekty rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Od začiatku obdobia 2014 – 2020 je EPFRV súčasťou EŠIF a vzťahuje sa na neho nariadenie o spoločných ustanoveniach pre fondy EŠIF.

Za rok 2020 boli v tejto oblasti predmetom auditu výdavky vo výške 60,3 mld. EUR.

Komisia riadi SPP spoločne s členskými štátmi.

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
60,3 mld. EUR	blízko významnosti	2,0 % (2019: 1,9 %).

Vo všeobecnosti sme zistili, že chybovosť v oblasti „Prírodné zdroje“ sa nachádza blízko prahu významnosti.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch pri priamych platbách, ktoré sú založené predovšetkým na ploche poľnohospodárskej pôdy vykázanej poľnohospodármi a predstavujú 69 % výdavkov v oblasti „Prírodné zdroje“, nebola chybovosť významná. Pokiaľ ide o zostávajúce oblasti (rozvoj vidieka, trhové opatrenia, rybolov, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy), celkovo z našich výsledkov vyplýva významná chybovosť.

Priame platby pre poľnohospodárov: účinný systém kontroly

Hlavným nástrojom riadenia priamych platieb je integrovaný administratívny a kontrolný systém (IACS), ktorého súčasťou je systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS). Systém IACS pomohol znížiť chybovosť v priamych platbách a systém LPIS má na tom mimoriadne významný podiel.

Kontrolovali sme 88 priamych platieb, ktoré sa týkali hlavných režimov. Zistili sme, že v 76 prípadoch sa nevyskytli chyby a zistili sme problémy s dodržiavaním predpisov bez finančného vplyvu v dvoch priamych platbách. Desať vyčíslených chýb v týchto systémoch bolo výsledkom toho, že poľnohospodári vo svojich žiadostiach o pomoc nadhodnotili oprávnenú plochu poľnohospodárskej pôdy alebo počet zvierat.

Monitorovacie kontroly: obmedzené pokrytie v roku 2020

Od roku 2018 môžu platobné agentúry členských štátov vykonávať „monitorovacie kontroly“. Tento prístup spočíva v uplatňovaní automatizovaných procesov s použitím údajov zo satelitov (Sentinel) programu Copernicus EÚ na kontrolu dodržiavania určitých pravidiel SPP. Ak je možné posúdiť všetky kritériá oprávnenosti danej platobnej schémy z priestoru, môžu na diaľku monitorovať celý súbor príjemcov pomoci.

Monitorovacie kontroly upozorňujú poľnohospodárov na možné nedodržanie pravidiel režimu platieb kedykoľvek počas vegetačného obdobia, čo im poskytuje viac príležitostí na nápravu svojich žiadostí predtým, ako sa stanú konečnými.

Komisia je odhodlaná pomáhať členským štátom pri rozvoji nového prístupu k monitorovacím kontrolám. Na konci roka 2020 predstavovala plocha, na ktorú sa vzťahujú hlavné režimy priamej pomoci (režim základných platieb a režim jednotnej platby na plochu) a ktorá bola predmetom monitorovacích kontrol, 5,7 %.

Rozvoj vidieka, trhové opatrenia, rybárstvo, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy: vyššie riziko chyby

V porovnaní s priamymi platbami sa na tieto výdavkové oblasti vzťahujú zložité podmienky oprávnenosti, ktoré zvyšujú riziko chybovosti.

Zo 104 transakcií v oblasti rozvoja vidieka, ktoré sme testovali, 87 nebolo ovplyvnených chybami. Z jedenástich prípadov, v ktorých sme zistili a vyčíslili chyby, päť malo vplyv presahujúci 20 %. Zistili sme problémy s dodržiavaním predpisov bez finančného vplyvu v šiestich platbách.

Príklad neoprávnených výdavkov v projekte v oblasti rozvoja vidieka

Kontrolovali sme platbu na projekt rozvoja vidieka v Chorvátsku, ktorý podporoval pestovanie čučoriedok vrátane inštalácie zavlažovacieho systému.

Investície do zavlažovania sú oprávnené na financovanie EÚ len vtedy, ak spĺňajú požiadavky stanovené v právnych predpisoch EÚ na podporu udržateľného využívania vody. Patrí medzi ne existencia alebo inštalácia zariadenia na meranie vody.

Prijímateľ predložil dokumenty, v ktorých sa uvádzalo, že vodomer bol súčasťou projektu a platobná agentúra schválila výdavky súvisiace so zavlažovacím systémom. Zistili sme však, že nebol nainštalovaný žiadny merací prístroj, takže zavlažovacia zložka nie je oprávnená na financovanie z prostriedkov EÚ.

Poľnohospodárske trhové opatrenia tvorí niekoľko rôznorodých režimov, na ktoré sa vzťahujú rôzne podmienky oprávnenosti. Testovali sme 16 transakcií a našli sme tri prípady, keď platobné agentúry uhradili neoprávnené náklady. Vo dvoch z týchto prípadov presiahla chybovosť 20 %. V jednom prípade sme zistili problémy s nedodržiavaním predpisov bez finančného vplyvu.

Výberové kritériá a požiadavky na oprávnenosť projektov v oblasti rybárstva, životného prostredia a opatrení v oblasti klímy sú tiež rôzne. Z deviatich transakcií, ktoré sme preskúmali, sme zistili jednu vyčíslenú chybu v dôsledku deklarovania a úhrady neoprávnených výdavkov. Zistili sme problémy s dodržiavaním predpisov bez finančného vplyvu v štyroch prípadoch.

Správy Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka týkajúce sa správnosti výdavkov na SPP

Riaditeľ každej platobnej agentúry poskytuje GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI) ročné vyhlásenie riadiaceho subjektu o účinnosti systémov kontroly ich agentúry a o zákonnosti a správnosti ich platieb. Členské štáty podávajú správy o svojich administratívnych kontrolách a kontrolách na mieste (ďalej len „kontrolné štatistiky“).

Od roku 2015 na účely poskytnutia dodatočného uistenia sú certifikačné orgány povinné každoročne poskytovať stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov každej platobnej agentúry, o ktorých preplatenie požiadali členské štáty.

GR AGRI používa chybovosti vykázané v kontrolných štatistikách, vykonáva úpravy na základe výsledkov auditov certifikačných orgánov a na základe jeho vlastných kontrol systémov a výdavkov platobných agentúra na výpočet sumy vystavenej riziku pri platbe. Komisia odhadla riziko pri platbe približne na 1,9 % v prípade výdavkov na SPP ako celku v roku 2020.

Politiky a postupy v oblasti boja proti podvodom v rámci SPP

Od platobných agentúr sa vyžaduje, aby mali zavedené systémy na predchádzanie podvodom a ich odhaľovanie a Komisia musí získať primeranú istotu o fungovaní týchto systémov. Vo výročnej správe za rok 2019 sme zistili určité nedostatky v politikách a postupoch v oblasti boja proti podvodom v rámci SPP a vydali sme odporúčanie na riešenie týchto otázok. V roku 2021 sme vykonali audit výkonnosti opatrení Komisie a členských štátov na boj proti podvodom v rámci SPP. Do konca roka 2021 plánujeme uverejniť osobitnú správu o tejto otázke, ktorá sa bude zaoberať aj súvisiacou problematikou tzv. zaberania pôdy.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na prírodné zdroje sa nachádzajú v kapitole 6 našej ***výročnej správy za rok 2020****.*

Bezpečnosť a občianstvo

Spolu: 6,3 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Tento výdavkový okruh zahŕňa rôzne politiky, ktorých spoločným cieľom je posilniť myšlienku európskeho občianstva vytvorením priestoru slobody, spravodlivosti a bezpečnosti bez vnútorných hraníc.

Najvýznamnejšia oblasť výdavkov sa týka nástroja núdzovej podpory s výdavkami vo výške 2,6 mld. EUR v roku 2020 alebo 40,5 % z celkovej sumy pre tento okruh VFR. Tento nástroj bol zriadený v apríli 2020, aby členským štátom pomáhal riešiť pandémiu COVID-19 okrem iného tým, že sa z neho financuje cezhraničný prevoz a preprava pacientov, zdravotníckeho personálu a základných zdravotníckych produktov. Ďalšie významné fondy v tomto okruhu sú:

- Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), ktorého cieľom je prispievať k účinnému riadeniu migračných tokov a zaistiť spoločný prístup EÚ k azylu a prisťahovalectvu,
- Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF), ktorého cieľom je zaistiť bezpečnosť v EÚ a zároveň uľahčiť legitímne cestovanie pri dodržaní základných slobôd a ľudských práv.

V roku 2020 tieto dva fondy predstavovali 1,6 mld. EUR, o niečo viac než štvrtinu (25,3 %) výdavkov EÚ v tejto oblasti. Na riadení implementácie fondov AMIF a ISF sa z veľkej časti podieľajú členské štáty a Generálne riaditeľstvo Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME).

Financovanie pre 12 decentralizovaných agentúr a EPPO, ktoré sú zapojené do vykonávania kľúčových priorít EÚ v oblastiach migrácie a bezpečnosti, justičnej spolupráce a zdravia, predstavuje ďalších 18,5 %. O výdavkoch agentúr EÚ informujeme osobitne v špecifických ročných správach a ročnom zhrnutí s názvom Audit agentúr EÚ v skratke.

V roku 2020 predstavovala hodnota výdavkov, ktoré boli predmetom auditu v tejto oblasti, 3,1 mld. EUR.

Čo sme zistili

V roku 2020 sme preskúmali vzorku 27 transakcií. Táto vzorka bola navrhnutá tak, aby prispela k nášmu celkovému vyhláseniu o vierohodnosti, a nemá teda reprezentovať všetky výdavky v tomto okruhu VFR. Nemohli sme preto odhadnúť chybovosť za tento okruh VFR.

Z 27 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo osem (30 %) ovplyvnených chybami. Našli sme štyri transakcie s vyčísliteľnými chybami, ktoré mali finančný vplyv na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Takisto sme zistili štyri prípady nedodržania právnych a finančných ustanovení, ktoré však nemali finančný vplyv na rozpočet EÚ.

Okrem toho sme skontrolovali prácu štyroch orgánov zodpovedných za audit ročných účtovných závierok fondov AMIF/ISF v ich členských štátoch a predloženie výročnej kontrolnej správy Komisii. Všetky orgány auditu, ktoré sme preskúmali, vytvorili a uplatňovali podrobné a dostatočne kvalitné postupy na predkladanie správ o ich činnosti vo výročnej kontrolnej správe. Zistili sme niektoré nedostatky, ktorých vplyv na účtovné závierky nebol natoľko významný, aby to ubralo na váhe záverov orgánov auditu.

Výročná správa o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Preskúmali sme výročné správy o činnosti Generálneho riaditeľstva pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME) a Generálneho riaditeľstva pre komunikačné siete, obsah a technológie (GR CONNECT) a nenašli sme informácie, ktoré by mohli byť v rozpore s našimi zisteniami. Naša obmedzená vzorka za rok 2020 (27 transakcií) však nepostačuje na porovnanie výsledkov nášho auditu s informáciami, ktoré tieto dve generálne riaditeľstvá uviedli v súvislosti so správnosťou výdavkov.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- dôkladne kontrolovať oprávnenosť nákladov predkladaných prijímateľmi v rámci opatrení ESI – najmä správnosť postupov verejného obstarávania,
- vydať pre orgány členských štátov, ktoré zodpovedajú za AMIF a ISF, usmernenia týkajúce sa dokumentovania úplnosti a kvality služieb, keď je financovanie založené na štandardných jednotkových nákladoch.

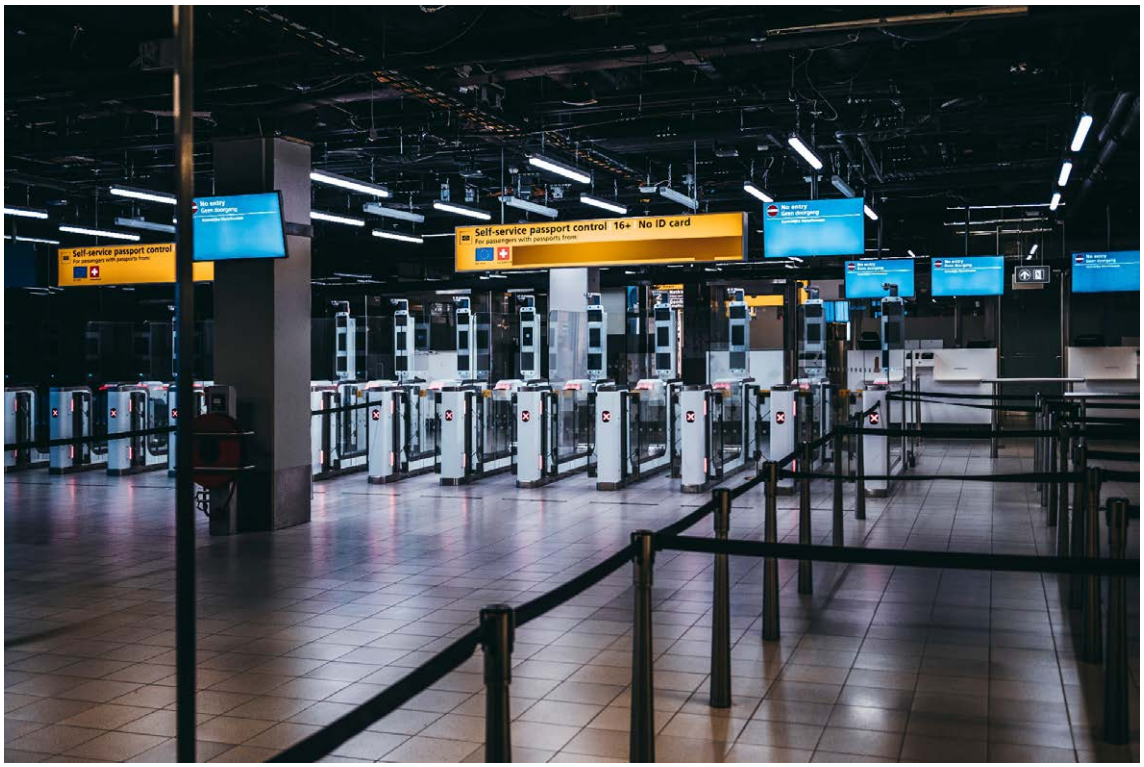

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na bezpečnosť a občianstvo sa nachádzajú v kapitole 7 našej ***výročnej správy za rok 2020****.*

Globálna Európa

Spolu: 11,4 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Táto výdavková oblasť zahŕňa výdavky na všetky vonkajšie činnosti financované z rozpočtu EÚ (s výnimkou ***Európskych rozvojových fondov***). Cieľom politík je: presadzovať hodnoty EÚ v zahraničí, riešiť hlavné globálne výzvy, zvýšiť vplyv rozvojovej spolupráce EÚ, posilniť stabilitu a bezpečnosť v kandidátskych a susedných krajinách.

Hlavnými generálnymi riaditeľstvami a útvarmi poverenými plnením rozpočtu v oblasti vonkajšej činnosti sú Generálne riaditeľstvo pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA, bývalé GR DEVCO), Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení (GR NEAR), Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (ECHO), Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a Útvar pre nástroje zahraničnej politiky (FPI).

Platby sa realizujú pomocou niekoľkých nástrojov a metód poskytovania pomoci, medzi ktoré patria zákazky na práce, dodávky alebo služby, granty, osobitné úvery, záruky za úvery a finančná pomoc, rozpočtová podpora a iné cielené formy rozpočtovej pomoci vo viac než 150 krajinách.

V roku 2020 predstavovali výdavky, ktoré boli predmetom auditu v tejto oblasti, 9,2 mld. EUR.

Čo sme zistili

Preskúmali sme vzorku 75 transakcií, ktorá bola navrhnutá tak, aby prispela k formulácii celkového vyhlásenia o vierohodnosti, a nemá teda reprezentovať všetky výdavky v tomto okruhu VFR. Nemohli sme preto odhadnúť chybovosť za tento okruh VFR.

Zo 75 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo 28 (37,3 %) ovplyvnených chybami. Našli sme 17 vyčísliteľných chýb s finančným vplyvom na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Okrem toho sme zistili aj 11 prípadov nedodržania právnych a finančných ustanovení.

Transakcie súvisiace s rozpočtovou podporou a projekty realizované medzinárodnými organizáciami podľa „konceptuálneho prístupu“ (keď sa príspevky Komisie na projekty s viacerými darcami zlúčia s príspevkami ostatných darcov a nie sú vyčlenené na konkrétne identifikovateľné položky výdavkov) boli menej náchylné na chyby. V roku 2020 sme v týchto oblastiach nezistili žiadne chyby.

Niektoré medzinárodné organizácie poskytli len obmedzený prístup k dokumentom, napríklad len vo formáte určenom na čítanie, čo znamená, že sme nemohli vyhotoviť kópie preskúmaných dokumentov. Niektoré medzinárodné organizácie okrem toho spochybnili náš

mandát. Tieto problémy bránili plánovaniu a vykonaniu nášho auditu a viedli k nadmerným oneskoreniam, pokiaľ ide o zaslanie požadovanej dokumentácie audítorskému tímu a vykonávanie jeho práce. V Zmluve o fungovaní EÚ sa stanovuje právo Európskeho dvora audítorov na prístup k všetkým dokumentom alebo informáciám nevyhnutným na vykonanie jeho úlohy.

Štúdia o zvyškovej chybovosti GR NEAR

V roku 2020 externý dodávateľ zrealizoval pre GR NEAR šiestu štúdiu o zvyškovej chybovosti. Účelom tejto štúdie bolo odhadnúť mieru chýb, ktoré zostali po vykonaní všetkých riadiacich kontrol, ktorými sa má predchádzať chybám, odhaľovať ich a napravovať v celej jeho oblasti zodpovednosti. Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je zákazkou na uisťovacie služby ani auditom.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch bol odhad celkovej zvyškovej chybovosti za GR NEAR nižší ako vlastný 2 % prah významnosti stanovený Komisiou (2020: 1,36 %; 2019: 0,53 %; 2018: 0,72 %).

Zistili sme obmedzenia, ktoré môžu prispievať k podhodnoteniu zvyškovej chybovosti.

Hlavné faktory narúšajúce zvyškovú chybovosť Komisie

- GR NEAR nestratifikovalo súbor transakcií použitých na výber vzorky, aby podrobnejšie pokrylo tie oblasti, ktoré sú náchylnejšie na chyby, alebo aby sa menej zameralo na oblasti s potvrdeným nižším rizikom.
- Úroveň spoľahlivosti uplatňovaná na „chybovosť v súvislosti s grantmi“, čo je dodatočná chybovosť pre priamo riadené granty, ktorú zaviedlo GR NEAR v roku 2018, je 80 %, zatiaľ čo v prípade celkovej zvyškovej chybovosti je 95 %. V dôsledku toho odhad chybovosti v prípade grantov v rámci priameho riadenia neodráža vysoké riziko v tejto oblasti a viedol k menej presnému odhadu skutočnej chybovosti.
- Metóda odhadu zvyškovej chybovosti dáva zmluvnému dodávateľovi široký priestor na voľné uváženie pri rozhodovaní, či existujú dostatočné logistické a právne dôvody, ktoré bránia včasnému prístupu k dokumentom o transakcii, a teda brániace odhadu chybovosti. Táto metóda nemusí nevyhnutne odrážať skutočnú zvyškovú chybovosť príslušnej transakcie.

Okrem toho zmluvný dodávateľ nevykonal žiadne alebo len obmedzené kontroly viac než 60 % transakcií, ktoré vybral do vzorky na účely štúdie v roku 2020 (2019: približne 50 %), a namiesto toho sa úplne alebo čiastočne spoľahol na predchádzajúcu kontrolnú prácu. Zmyslom štúdie o zvyškovej chybovosti je však nájsť chyby, ktoré neboli zistené v rámci predchádzajúcej kontrolnej práce. Keďže v štúdii o zvyškovej chybovosti sa spolieha na predchádzajúcu kontrolnú prácu, takéto chyby nie sú zmerané v plnom rozsahu. A napokon, v regulačnom rámci pre štúdiu o zvyškovej chybovosti sa nerieši ani nespomína riziko podvodu.

Výročná správa o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Za rozpočtový rok 2020 sme overili, či vo výročnej správe o činnosti Útvaru pre nástroje zahraničnej politiky (FPI) boli uvedené informácie o správnosti v súlade s pokynmi Komisie a či dôsledne uplatňoval metodiku na odhad budúcich opráv a vymožených súm.

V tejto súvislosti sme zaznamenali potenciálny nedostatok vnútornej kontroly, kde FPI prijal konkrétne opatrenia na zmiernenie súvisiacich rizík. Táto záležitosť súvisí s misiami spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP), v prípade ktorých musí Komisia zabezpečiť, aby boli akreditované, a to na základe posúdenia, či dodržiavajú zásady správneho finančného riadenia, transparentnosti, nediskriminácie a viditeľnosti činnosti EÚ (ako súčasť „posúdenia pilierov“). Ku koncu roka 2020 dve z 11 prebiehajúcich misií SBOP ešte nedostali úplne pozitívne posúdenie piliera.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- prijať kroky, aby medzinárodné organizácie poskytli Európskemu dvoru audítorov úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebným na plnenie našej úlohy v súlade so ZFEÚ, a nielen vo formáte určenom len na čítanie,
- stanoviť postup, aby sa zabezpečilo, že partnerské organizácie pri rozdeľovaní spoločných nákladov vychádzajú zo skutočne vzniknutých výdavkov,
- stanoviť pre zmluvného dodávateľa štúdie o zvyškovej chybovosti povinnosť oznamovať Komisii každé podozrenie z podvodu poškodzujúceho rozpočet EÚ zistené počas jeho práce na štúdii o zvyškovej chybovosti.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na Globálnu Európu sa nachádzajú v kapitole 8 našej ***výročnej správy za rok 2020****.*

Administratíva

Spolu: 10,3 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

Náš audit sa týkal administratívnych výdavkov inštitúcií a orgánov EÚ: Európskeho parlamentu, Európskej rady a Rady Európskej únie, Komisie, Súdneho dvora, Dvora audítorov, Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, Výboru regiónov, európskeho ombudsmana, európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov a Európskej služby pre vonkajšiu činnosť.

V roku 2020 dosiahli výdavky inštitúcií a orgánov na administratívu spolu 10,3 mld. EUR. Táto suma zahŕňala výdavky na ľudské zdroje (asi 68 % celkových výdavkov), výdavky na budovy, zariadenie, energiu, komunikáciu a IT.

V roku 2020 predstavovali výdavky, ktoré boli predmetom auditu v tejto oblasti, 10,4 mld. EUR, vrátane platieb a zúčtovania predbežného financovania.

Preskúmali sme vybrané systémy dohľadu a kontroly európskeho ombudsmana a Rady. Preskúmali sme aj 48 transakcií.

Naše vlastné finančné výkazy kontroluje externý audítor. Každý rok uverejňujeme výsledné audítorské stanovisko a správu v Úradnom vestníku Európskej únie a na našom webovom sídle.

Čo sme zistili

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?
10,4 mld. EUR	Nie – bez významných chýb v rokoch 2020 a 2019

V roku 2020 sme preskúmali vybrané systémy dohľadu a kontroly európskeho ombudsmana a Rady. Preskúmali sme aj 48 transakcií.

Takisto ako v predchádzajúcich rokoch odhadujeme, že chybovosť nepresiahla prah významnosti.

Nezistili sme žiadne konkrétne problémy v súvislosti s Radou, Súdnym dvorom, Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť, Výborom regiónov, európskym ombudsmanom, európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov alebo Dvorom audítorov.

Parlament

Zistili sme chyby v dvoch platbách uhradených Európskym parlamentom. Jedna sa týkala nadmernej platby za IT služby, ku ktorej došlo pre nesprávne uplatnenie zmluvných podmienok. Druhá sa týkala nesprávneho vyplatenia diét poslancovi Európskeho parlamentu pre chybu na prezenčnej listine. Zistili sme, že zavedený systém kontroly takýmto chybám nezabránil ani ich neodhalil, Parlament však pracuje na novom systéme, ktorý by to mal zlepšiť.

Komisia

Zistili sme päť chýb v platbách uhradených Komisiou. Jedna sa týkala mierneho preplatenia nákladov na softvérové licencie. Zvyšné štyri sa týkali príspevkov zamestnancom, ktorí neoznámili nedávne zmeny svojej osobnej situácie alebo mali nárok na podobné príspevky z iných zdrojov. Zamestnanci musia najprv o takého príspevky požiadať a potom ich oznámiť Komisii, aby ich mohla zohľadniť pri výpočte mzdy. Komisia pri kontrolách súladu výpočtov tieto štyri prípady neodhalila. Podobné chyby sme našli aj v súvislosti s rodinnými prídavkami z predchádzajúcich rokov.

Postupy obstarávania na získanie osobných ochranných prostriedkov

Tento rok sme tiež preskúmali 15 postupov verejného obstarávania zorganizované Európskym parlamentom, Radou, Komisiou, Súdnym dvorom a ESVČ na zaistenie osobných ochranných prostriedkov pre svojich zamestnancov počas pandémie ochorenia COVID-19. Hoci sme zistili určité problémy v postupoch, ktoré používa Európsky parlament, Rada, Komisia a ESVČ pri obstaraní naliehavo potrebných ochranných rúšok, preskúmanie týchto postupov bolo mimo našej reprezentatívnej vzorky, a preto neprispelo k nami odhadovanej chybovosti.

Čo odporúčame

Odporúčame:

- Parlament by mal zaviesť potrebné zmeny, ktorými zabezpečí, aby sa denné diéty vyplácali len tým poslancom Európskeho parlamentu, ktorí na ne majú nárok,
- s cieľom zlepšiť systém riadenia zákonných rodinných prídavkov by Komisia mala posilniť kontroly súladu pri vyhláseniach zamestnancov týkajúcich sa príspevkov prijatých z iných zdrojov a zvýšiť informovanosť zamestnancov o tejto záležitosti.

Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite výdavkov EÚ na administratívu sa nachádzajú v kapitole 9 našej ***výročnej správy za rok 2020****.*

Európske rozvojové fondy

Spolu: 4,6 mld. EUR

Čo sme kontrolovali

ERF boli od roku 1959 hlavným nástrojom poskytovania pomoci EÚ na rozvojovú spoluprácu africkým, karibským a tichomorským (AKT) štátom a zámorským krajinám a územiam (ZKÚ) do konca roka 2020. *Dohoda o partnerstve*, podpísaná v Cotonou 23. júna 2000 na obdobie 20 rokov („dohoda z Cotonou“), bola rámcom pre vzťahy EÚ s krajinami AKT a ZKÚ. Hlavným cieľom dohody bolo zmiernenie a napokon odstránenie chudoby. Pokiaľ ide o VFR na roky 2021 – 2027, pomoc na rozvojovú spoluprácu africkým, karibským a tichomorským (AKT) štátom je začlenená do Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) a pomoc na rozvojovú spoluprácu zámorským krajinám a územiam (ZKÚ) do rozhodnutia o pridružení zámoria. 8., 9., 10. a 11. ERF však nebudú začlenené do všeobecného rozpočtu EÚ a budú sa naďalej vykonávať a až do ich ukončenia vykazovať samostatne.

V roku 2020 predstavovala celková hodnota výdavkov, ktoré boli predmetom nášho auditu v tejto oblasti, 4,0 mld. EUR. Tieto výdavky sa týkajú 8., 9., 10. a 11. ERF.

ERF spravuje Komisia, mimo rámca všeobecného rozpočtu EÚ, a Európska investičná banka. Hlavným zodpovedným generálnym riaditeľstvom je Generálne riaditeľstvo pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA, bývalé GR DEVCO).

Čo sme zistili

Účtovná závierka za rok 2020 nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

Okrem toho sme dospeli k záveru, že v príjmoch ERF sa nenachádzali významné chyby.

K výdavkom za rozpočtový rok 2020 vyjadrujeme záporný výrok:

Suma, ktorá bola predmetom auditu	Ovplyvnená významnými chybami?	Odhadovaná najpravdepodobnejšia chybovosť
4,0 mld. EUR	Áno	3,8 % (2019: 3,5 %).

Na účely auditu správnosti transakcií sme preskúmali vzorku 140 transakcií, ktorá je reprezentatívnou vzorkou celého radu výdavkov v rámci ERF. Tvorilo ju 21 platieb týkajúcich sa trustového a núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku, 102 transakcií schválených 21 delegáciami EÚ a 17 platieb schválených ústredím Komisie.

Vzhľadom na pandémiu COVID-19 nebolo možné vykonať návštevy delegácií EÚ na mieste. To nám znemožnilo vykonať určité audítorské postupy, a najmä overiť plnenie zmlúv v súvislosti s vybranými transakciami, a naša audítorská práca bola preto obmedzená. Náš prístup sme museli prispôsobiť vykonaním administratívnych kontrol transakcií a projektov a spolupracovať s našimi kontrolovanými subjektmi na diaľku.

Zo 140 transakcií, ktoré sme preskúmali, 36 (25,7 %) obsahovalo chyby. Na základe 31 chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme chybovosť na 3,8 %. Tromi najčastejšími typmi chýb boli chýbajúce základné podporné dokumenty (38,3 %), neoprávnené výdavky (38,2 %) a výdavky, ktoré nevznikli (18,1 %).

Komisia a jej partneri pre implementáciu mali tento rok viac chýb v transakciách týkajúcich sa *dohôd o grantoch* a *dohôd o príspevkoch a delegovaní* s medzinárodnými organizáciami než v prípade iných foriem podpory (napr. týkajúcich sa zákaziek na práce, tovar alebo služby). Zo 67 kontrolovaných transakcií tohto typu, ktoré sme preskúmali, bolo 27 (40,3 %) ovplyvnených vyčísliteľnými chybami, čo predstavovalo 94,2 % odhadovanej chybovosti.

Niektoré medzinárodné organizácie poskytli len obmedzený prístup k dokumentom, napríklad len vo formáte určenom na čítanie, čo znamená, že sme nemohli vyhotoviť kópie preskúmaných dokumentov. Okrem toho jedna medzinárodná organizácia spochybnila náš mandát alebo jej trvalo príliš dlho, kým nám poskytla požadované podporné dokumenty. Tieto problémy bránili plánovaniu a vykonaniu nášho auditu a viedli k nadmerným oneskoreniam, pokiaľ ide o zaslanie požadovanej dokumentácie audítorskému tímu a vykonávanie jeho práce. V Zmluve o fungovaní EÚ sa stanovuje právo Európskeho dvora audítorov na prístup k všetkým dokumentom alebo informáciám nevyhnutným na vykonanie jeho úlohy.

Štúdia o zvyškovej chybovosti GR INTPA

GR INTPA zrealizovalo v roku 2020 prostredníctvom externého zmluvného dodávateľa svoju deviatu štúdiu o zvyškovej chybovosti s cieľom odhadnúť mieru chýb, ktoré zostali po dokončení všetkých riadiacich kontrol GR INTPA, ktoré majú chybám predchádzať, odhaľovať a opraviť ich v celej jeho oblasti zodpovednosti. Na účely štúdie o zvyškovej chybovosti za rok 2020 obsahovala vzorka 480 transakcií. Znamenalo to, že bolo opäť možné vykázať samostatnú chybovosť v prípade výdavkov financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ a v prípade výdavkov financovaných z ERF nad rámec celkovej chybovosti za obidva typy výdavkov spolu.

Už piaty rok po sebe sa v štúdii odhaduje celková zvyšková chybovosť pod 2 % prahom významnosti stanoveným Komisiou (2016: 1,67 %; 2017: 1,18 %, 2018: 0,85 %; 2019: 1,13 % a 2020: 0.95 %). Štúdia o zvyškovej chybovosti nie je zákazkou na uisťovacie služby alebo auditom. Vychádza z metodiky na výpočet zvyškovej chybovosti a príručky k zvyškovej chybovosti, ktoré poskytlo GR INTPA. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sme zistili obmedzenia, ktoré môžu prispievať k podhodnoteniu zvyškovej chybovosti.

Faktory narúšajúce zvyškovú chybovosť Komisie

- Vo finančnej a administratívnej rámcovej dohode sa obmedzuje počet položiek, ktoré možno skontrolovať počas overovania výdavkov, ako aj prístup k audítorským dôkazom,
- 97 % chybovosti vykázanej v rámci zvyškovej chybovosti súviselo s grantmi a zmluvami s medzinárodnými organizáciami a agentúrami členských štátov (vysoké riziko). V celom rozsahu bolo preskúmaných len 6 grantových transakcií (považovaných za vysokorizikové a v celkovej hodnote 6,3 mil. EUR alebo 0,3 % z celkovej hodnoty vzorky),
- metóda odhadu zvyškovej chybovosti dáva zmluvnému dodávateľovi široký priestor na voľné uváženie pri rozhodovaní, či existujú dostatočné logistické a právne dôvody, ktoré bránia včasnému prístupu k dokumentom o transakcii, a teda i na stanovenie odhadu chybovosti,
- v regulačnom rámci, ktorým sa riadi štúdia o zvyškovej chybovosti a v zmluve medzi GR INTPA a zmluvným dodávateľom, sa nerieši ani nespomína riziko podvodu.

Navyše vo viac než polovici transakcií (54 %) sa zvyšková chybovosť plne (17 %) alebo čiastočne (37 %) spolieha na predchádzajúcu kontrolnú prácu. V prípade týchto transakcií zmluvný dodávateľ vykonal len obmedzené alebo žiadne kontroly a namiesto toho sa spoľahol na predchádzajúcu prácu vykonanú v rámci kontrolného rámca GR DEVCO. Prílišné spoliehanie sa na predchádzajúcu kontrolnú prácu je v rozpore s účelom štúdie o zvyškovej chybovosti, ktorým je identifikovať chyby, ktoré práve týmto kontrolám unikli. A napokon, v regulačnom rámci pre štúdiu o zvyškovej chybovosti sa nerieši ani nespomína riziko podvodu.

Preskúmanie výročnej správy o činnosti GR INTPA

Vyhlásenie generálneho riaditeľa o vierohodnosti vo výročnej správe o činnosti za rok 2020 neobsahuje žiadne výhrady, keďže dve výhrady zostávajúce z roku 2018 boli zrušené a neboli vydané žiadne nové. V rokoch 2018 a 2019 GR INTPA výrazne znížilo rozsah výhrad (t. j. podiel výdavkov, na ktoré sa vzťahujú).

Podobne ako v minulom roku chýbajúce výhrady vo výročnej správe o činnosti GR INTPA za rok 2020 považujeme za neodôvodnené a zastávame názor, že to čiastočne vyplýva z obmedzení štúdie o zvyškovej chybovosti.

Komisia po druhýkrát uplatnila pravidlo, podľa ktorého výhrada nie je potrebná, ak by jednotlivá výdavková oblasť, na ktorú by sa vzťahovala, predstavovala menej než 5 % celkových platieb a jej finančný dosah by nepresiahol 5 mil. EUR. Výhrady sa teda už v niektorých prípadoch nevydávajú, aj keď predtým by vydané boli, a to ani v prípade, že príslušné riziko pretrváva.

Čo odporúčame

Komisii odporúčame:

- prijať kroky, aby medzinárodné organizácie poskytli Európskemu dvoru audítorov úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebným na plnenie našej úlohy v súlade so ZFEÚ, a nielen vo formáte určenom len na čítanie,
- vydávať výhrady k všetkým oblastiam, v ktorých bola zistená vysoká miera rizika, a to bez ohľadu na ich podiel na celkových výdavkoch a ich finančný dosah,
- stanoviť pre zmluvného dodávateľa štúdie o zvyškovej chybovosti povinnosť oznamovať Komisii každé podozrenie z podvodu poškodzujúceho rozpočet EÚ zistené počas jeho práce na štúdii o zvyškovej chybovosti.

*Chcete sa dozvedieť viac? Úplné informácie o našom audite ERF sa nachádzajú vo **výročnej správe** o aktivitách financovaných z 8., 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2020.*

Základné informácie

Európsky dvor audítorov a jeho práca

Európsky dvor audítorov je nezávislý externý audítor Európskej únie. Sídlime v Luxemburgu a zamestnávame približne 900 odborných a podporných zamestnancov zo všetkých členských štátov EÚ.

Naším poslaním je prostredníctvom nezávislej, profesionálnej a účinnej audítorskej práce posúdiť hospodárnosť, účinnosť, efektívnosť, zákonnosť a správnosť opatrení EÚ na zlepšenie zodpovednosti, transparentnosti a finančného riadenia, a tým posilniť dôveru občanov a účinne reagovať na súčasné a budúce výzvy, ktorým EÚ čelí.

Naše audítorské správy a stanoviská sú základnou zložkou reťazca povinnosti zodpovedať sa v EÚ. Využívajú sa na vyvodenie zodpovednosti voči tým, ktorí vykonávajú politiky a programy EÚ: Komisia, iné inštitúcie a orgány EÚ a správne orgány v členských štátoch.

Varujeme pred rizikami, poskytujeme uistenie, poukazujeme na nedostatky a osvedčené postupy a usmerňujeme tvorcov politík a zákonodarcov EÚ, ako zlepšiť riadenie politík a programov EÚ. Svojou prácou zabezpečujeme, aby sa občania Európy dozvedeli, akým spôsobom sa vynakladajú ich peniaze.

Klaus-Heiner LEHNE
Nemecko

Ladislav BALKO
Slovensko

Lazaros S. LAZAROU
Cyprus

Pietro RUSSO
Taliansko

Baudilio TOMÉ MUGURUZA
Španielsko

Iliana IVANOVA
Bulharsko

Alex BRENNINKMEIJER
Holandsko

Nikolaos MILIONIS
Grécko

Bettina JAKOBSEN
Dánsko

Samo Jereb
Slovinsko

Jan GREGOR
Česká republika

Mihails KOZLOVS
Lotyšsko

Rimantas ŠADŽIUS
Litva

Leo BRINCAT
Malta

João FIGUEIREDO († 29. júna 2021)
Portugalsko

Juhan PARTS
Estónsko

Ildikó GÁLL-PELCZ
Maďarsko

Eva LINDSTRÖM
Švédsko

Tony MURPHY
Írsko

Hannu TAKKULA
Fínsko

Annemie TURTELBOOM
Belgicko

Viorel ȘTEFAN
Rumunsko

Ivana MALETIĆ
Chorvátsko

François-Roger CAZALA
Francúzsko

Joëlle ELVINGER
Luxembursko

Helga BERGER
Rakúsko

Marek OPIOŁA
Poľsko

Naše výstupy

Vydávame:

- výročné správy, ktoré obsahujú výsledky finančných auditov, auditov zhody a auditov výkonnosti týkajúcich sa rozpočtu EÚ a Európskych rozvojových fondov, ale aj aspektov rozpočtového riadenia a výkonnosti,
- osobitné správy, v ktorých sa prezentujú výsledky vybraných auditov konkrétnej politiky alebo výdavkových oblastí, či záležitostí týkajúcich sa rozpočtu alebo riadenia,
- špecifické ročné správy o agentúrach, decentralizovaných orgánoch a spoločných podnikoch EÚ,
- stanoviská k novým alebo aktualizovaným právnym predpisom s významným vplyvom na finančné riadenie, ktoré vypracúvame buď na žiadosť inej inštitúcie alebo z vlastnej iniciatívy,
- preskúmania, obsahujúce opis alebo informácie o politikách, systémoch, nástrojoch alebo užšie zameraných témach.

Prehľad audítorského prístupu k nášmu vyhláseniu o vierohodnosti

Stanoviská v našom vyhlásení o vierohodnosti sa zakladajú na objektívnych dôkazoch získaných pri testovaní v rámci auditov v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi.

Ako sa uvádza v našej stratégii na roky 2021 – 2025, v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci (2021 – 2027) budeme naďalej rozvíjať náš audítorský prístup a využívať dostupné údaje a informácie, ktoré nám umožnia naďalej poskytovať silné uistenie na základe nášho mandátu vyplývajúceho zo zmluvy a v plnom súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi pre verejný sektor.

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Poskytuje ročná účtovná závierka EÚ úplné a správne informácie?

Generálne riaditeľstvá Komisie každoročne zaznamenávajú stovky tisíc účtovných údajov, ktoré zachytávajú informácie z rôznych zdrojov (vrátane členských štátov). Kontrolujeme, či účtovné postupy fungujú správne a či sú výsledné účtovné údaje úplné, správne zaznamenané a náležite predložené vo finančných výkazoch EÚ.

- Hodnotíme účtovný systém s cieľom uistiť sa, že je dobrým základom produkujúcim spoľahlivé údaje.
- Posudzujeme hlavné účtovné postupy s cieľom uistiť sa, že fungujú správne.
- Vykonávame analytické kontroly účtovných údajov s cieľom uistiť sa, že sú predkladané konzistentne a primerane.
- Priamo kontrolujeme vzorku účtovných záznamov s cieľom uistiť sa, že príslušné transakcie existujú a sú správne zaznamenané.
- Kontrolujeme finančné výkazy s cieľom uistiť sa, že finančnú situáciu vyjadrujú verne.

Správnosť transakcií

Sú transakcie súvisiace s príjmami a platbami zaúčtovanými do výdavkov, na ktorých sa zakladá účtovná závierka EÚ, v súlade s predpismi?

Rozpočet EÚ zahŕňa milióny platieb prijímateľom v EÚ a po celom svete. Veľkú časť týchto výdavkov riadia členské štáty. Na získanie potrebných dôkazov skúmame vzorku transakcií a využívame informácie o systémoch na správu a kontrolu príjmových platieb a platieb zaúčtovaných do výdavkov (t. j. záverečných platieb a zúčtovania záloh) a skúmame vzorku transakcií.

Ak boli splnené podmienky príslušných medzinárodných audítorských štandardov, preskúmavame a opakovane vykonávame kontroly a overenia vykonávané osobami a subjektmi zodpovednými za plnenie rozpočtu EÚ. V plnom rozsahu teda zohľadňujeme prípadné nápravné opatrenia, ktoré boli na základe týchto kontrol prijaté.

- Posudzujeme systémy vzťahujúce sa na príjmy a výdavky s cieľom overiť ich účinnosť pri zabezpečovaní správnosti transakcií.
- Vyberáme štatistické vzorky transakcií, ktoré sú základom pre podrobné testovanie našimi audítormi. Podrobne skúmame transakcie vybrané do vzorky, a to v priestoroch konečných prijímateľov (napr. poľnohospodárov, výskumných inštitútov, spoločností realizujúcich verejnú zákazku na práce alebo služby), aby sme získali dôkazy, že každá príslušná udalosť existuje, je správne zaznamenaná a je v súlade s pravidlami, na základe ktorých sa platby uhrádzajú. Tento rok nám cestovné obmedzenia pre pandémiu ochorenia COVID-19 takmer vo všetkých prípadoch zabránili vo vykonaní kontrol na mieste. Väčšinu svojej práce sme preto vykonali na diaľku, čo nám umožnilo našu prácu dokončiť a dospieť k záverom.

- Analyzujeme chyby a klasifikujeme ich ako vyčísliteľné alebo nevyčísliteľné. Transakcie sú ovplyvnené vyčísliteľnými chybami, ak podľa pravidiel nemala byť platba schválená. Vyčísliteľné chyby extrapolujeme, aby sme získali odhadovanú chybovosť za každú oblasť, v ktorej vykonávame špecifické hodnotenie.

- Pri vydávaní stanoviska používame ako referenčnú hodnotu 2 % prah významnosti. Zohľadňujeme aj ďalšie relevantné informácie, napríklad výročné správy o činnosti a správy nezávislých audítorov.

- Ak zistíme, že chybovosť v kontrolovaných transakciách je významná, musíme určiť, či je chyba rozšírená. Môžeme ju vyhodnotiť ako rozšírenú z rôznych dôvodov, napr. keď sa zistí v podstatnej časti kontrolovaného súboru. Ak je to tak, stane sa východiskom pre záporný výrok. Už od roku 2016 určujeme oblasti rozpočtu EÚ s nízkym a vysokým rizikom. Ak výdavky s vysokým rizikom, ktoré sú ovplyvnené významnými chybami, prestavujú podstatnú časť kontrolovaného súboru, domnievame sa, že chyba je rozšírená a vydávame preto záporný výrok.

- Všetky zistenia prerokúvame s orgánmi v členských štátoch a s Komisiou, aby sa potvrdila správnosť našich údajov.

*Všetky naše produkty sa uverejňujú na našom webovom sídle: **http://www.eca.europa.eu**. Viac informácií o procese vykonávania auditu na účely vyhlásenia o vierohodnosti sa nachádza v prílohe 1.1 k našej **výročnej správe za rok 2020**.*

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2021.

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v rozhodnutí Európskeho dvora audítorov č. 6/2019 o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencii Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). To znamená, že opakované použitie je povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Používateľ nesmie skresliť pôvodný význam či myšlienku dokumentov. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

Pri týchto fotografiách je reprodukcia povolená pod podmienkou, že sa uvedie držiteľ autorských práv, zdroj a mená fotografov/architektov (ak sú spomenuté):

s. 4: © Európska únia, 2021, Európsky dvor audítorov.
s. 5: © Európska únia, 2015, Európsky dvor audítorov. Architekt: Paul Noël (budova K1, 1988).
s. 7: © Európska únia, 2018, Európsky parlament / Mathieu Cugnot.
s. 47: © Európska únia 2020, Európsky parlament / Melanie Wenger.
s. 56: © Európska únia, 2017, Európsky dvor audítorov. Architekti: Paul Noël (budova K1, 1988) a Jim Clemes (budova K2, 2004 a budova K3, 2013).

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, používateľ je povinný získať dodatočné povolenie. Ak je súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv:

s. 15: © Shutterstock / Rawpixel.com.
s. 25: © Getty Images, 2017 / Miorag Gajic.
s. 29: © Getty Images, 2017 / skynesher.
s. 33: © Getty Images, 2018 / Ruslan Dashinsky.
s. 37: © Getty Images, 2017 / Simon Skafar.
s. 40: © Getty Images, 2017 / redstone.
s. 44: © Getty Images, 2019 / LumiNola.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy, a používateľovi sa na ne licencia neposkytuje.

V súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa uvádzajú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga Európskeho dvora audítorov

Logo Európskeho dvora audítorov sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

Obráťte sa na EÚ

Osobne

V rámci celej EÚ existujú stovky informačných centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete na tejto webovej stránke: https://europa.eu/european-union/contact_sk

Telefonicky alebo e-mailom

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Túto službu môžete kontaktovať:

— prostredníctvom bezplatného telefónneho čísla: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori môžu tieto hovory spoplatňovať),
— prostredníctvom štandardného telefónneho čísla: +32 22999696, alebo
— e-mailom na tejto webovej stránke: https://europa.eu/european-union/contact_sk

Vyhľadávanie informácií o EÚ

Online

Informácie o Európskej únii sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na webovej stránke Europa: https://europa.eu/european-union/index_sk

Publikácie EÚ

Publikácie EÚ, bezplatné alebo platené, si môžete stiahnuť alebo objednať z kníhkupectva na webovej stránke https://publications.europa.eu/sk publications. Ak chcete získať viac než jeden výtlačok bezplatných publikácií, obráťte sa na službu Europe Direct alebo vaše miestne informačné centrum (pozri https://europa.eu/european-union/contact_sk).

Právo EÚ a súvisiace dokumenty
Prístup k právnym informáciám EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1952 vo všetkých úradných jazykoch nájdete na webovej stránke EUR-Lex: http://eur-lex.europa.eu

Otvorený prístup k údajom z EÚ
Portál otvorených dát EÚ (http://data.europa.eu/euodp/sk) poskytuje prístup k súborom dát z EÚ. Dáta možno stiahnuť a opätovne použiť bezplatne na komerčné aj nekomerčné účely.

QJ-02-21-962-SK-N

Niekoľko slov o dokumente „Audit EÚ za rok 2020 v skratke“

Dokument „Audit EÚ za rok 2020 v skratke“ poskytuje prehľad o našich výročných správach o všeobecnom rozpočte EÚ a Európskom rozvojovom fonde za rok 2020, v ktorých predkladáme naše vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Sú v ňom tiež opísané naše hlavné zistenia týkajúce sa príjmov a hlavných oblastí výdavkov v rámci rozpočtu EÚ a Európskeho rozvojového fondu, ako aj zistenia súvisiace s rozpočtovým a finančným riadením a kontrolou prijatia opatrení na základe našich predchádzajúcich odporúčaní.

Celé znenia správ sa nachádzajú na webovom sídle eca.europa.eu.

Európsky dvor audítorov (EDA) je nezávislý externý audítor EÚ. Varujeme pred rizikami, poskytujeme uistenie, poukazujeme na nedostatky a osvedčené postupy a poskytujeme usmernenia pre tvorcov politík a zákonodarcov EÚ týkajúce sa zlepšenia riadenia politík a programov EÚ. Prostredníctvom našej práce zabezpečujeme, aby sa občania EÚ dozvedeli, ako sa vynakladajú ich peniaze.

CURIA RATIONIUM
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie

ISBN 978-92-847-6760-1